Päewaleht

Ilmub igal äripäewal.

Toimetus ja talitus on Tallinnas, Suurel turul, raekoja ees.

Toimetaja kõnetunnid kella 12—2 lõunal.
Ärijuht kõnetunnid kella 8—11 e. l.

Toimetuſe kõnetr. 639. Kontori kõnetr. 390.

Tarwitamata jäänud lühemad kirjatööd häwitatakſe ära, ſuuremad ſaadetakſe tagaſi, kui ſelleks margid juurde on liſatud. Käſikirjad, mis alaliſte kirjaſaatjate poolt ei tule, jääwad hinna alla arwamata, kui neile taſunõudmine peale ei ole kirjutatud. Saadetawatel kirjatöödel peab ſaatja täielik nimi ja adreſs all olema.

Tellimiſe hind:

kuu peale	postiga rbl.	kop.	postita rbl.	kop.
12	12	—	10	—
11	11	—	9	20
10	10	—	8	50
9	9	—	7	60
8	8	—	6	80
7	7	—	6	—
6	6	—	5	20
5	5	—	4	40
4	4	—	3	50
3	3	—	2	60
2	2	—	1	80
1	1	—	—	90

Wäljamaale — 17 rbl. aastas, 9 rbl. pooles aastas. Tellida iga kuu esimeſest algades. :: Adreſſi muutmine 20 kop., ſelle juures endine adreſs ehk ſelle nr. üles anda.

Üksik nummer 5 kop.

Kuulutuste nonpareille-rea ruum makſab 10 k., lehe eesotſas 30 kop. Wäljaspool Tallinnat kuulutuste küljel 40 kop., lehe ees 1 rubla.

Laupäewaſes numbris ilmuwate kuulutuste hind on kahekordne.

Kuulutuſed tulewad päew enne ſoowitawat ilmumiſt lehe kontoris ära anda. Kuulutuſed, mis hommiku enne kella 9-t ära antakſe, ilmuwad ainult wõimaluſe järele ſama päewa numbris.

Adreſs liht- ja rahakirjadele: „Päewaleht" Tallinnas (Паевалехтъ г. Ревель Эстл. губ.

Nr. 44 Neljapäewal, 23. weebruaril (8. märtſil) 1917 XII aastakäik

Lääne ja Rumenia wäerinnal tulewahetus ja luuramiſekäigud. — Kaukaſia wäerinnal Hamadani ſihis jätkawad Wene wäed türklaste tagaajamiſt; waenlaſelt mitu küla ja mäeharja ära wõetud. — Italia wäerinnal waenlaſelt tugewaste kindlustatud ſeiſukoht ära wõetud. — Preſident Wilſoni ſeletuskiri Ühisriikide ſenati tööwõimetuſe kohta. — Ühisriikide ſaatus ei luba Sakſamaaga ſõda algada. — Italia otſib abinõuſid weealuſe hädaohu wastu ja kawatſeb naisterahwaid meeste ahwastega üheõiguslisteks tunnistada. — Rootſi ministerium ametiſt lahkunud. — Aſetäitjatele kooliõpetajatele palgaliſa lubatud.

Keisrikoja miniſtri telegramm.

Keisri Majestet tegewa ſõjawäe juurde ſõitnud.

Tema Suurus Keisri Majestet arwas heaks 22. weebr. Tſarskoje Seloost tegewa ſõjawäe juurde ſõita.

Alla kirjutanud:
Keisrikoja minister kindral-adjutant,
krahw Fredericks.

Ülema Peajuhataja ſtaabi poolt.

21. weebruaril.

Lääne ja Rumenia wäerindadel tulewahetus ja luuramiſekäigud.

Kaukaſia wäerind.

Türklaſi taga ajades, kes Bidjariſt Sannais ääres taganeſid, wõtſid meie wäed Huſſein-Abadi ja Scharjani külad ära.

Hamadani ſihis jookſewad meie wäed türklaste peale tormi, kes Asſad-Abadi mäeharjal aſuwad. Piirkonnas Ageli järweſt lõuna-ida pool taganewad türklaſed Dowlet-Abadi ſihis, kusjuures meie wäed neid taga ajawad.

Lendurite tegewus.

Sakſa lendurite kallaletungimiſte peale waatamata jõudis meie õhulaew 19. weebr. Baranowitſhi kohale, kus ta pommiſid alla pildus. Woltſhetski wakſali piirkonnas (Sarna-Koweli raudteel) laskis lendur-alamohwitſer Andrejew Sakſa iſelendaja alla; lennumaſin läks põlema, lendurid wõeti wangi. Pta.

22. weebruaril.

Lääne ja Rumenia wäerindadel tulewahetus ja luuramiſekäigud.

Kaukaſia wäerind.

Bidjari ſihis jatkawad meie wäed waenlaſe tagaajamiſt ja wõitlewad Sennais juures.

Hamadani ſihis wõtſid meie wäed Asſad-Abadi mäeharja ära ja ajawad türklaſi taga, kes Kjangweri ſihis taganewad.

Dowlet Abadi ſihis jatkatakſe türklaste tagaajamiſt. Pta.

Italja-Auſtria ſõda.

Italia wäed tormijookſul tugewa ſeiſukoha ära wõtnud ja wangiſid ſaanud.

Roomaſt. 21. weebr. Italia peakorteri ametlik teadaanne 20. weebr. Trentino wäerinnal oli eila enam tugewam ſuurtükituli wõitluſeoſal Travignolo oruſt kuni Cordevole ülemjookſuni.

Pellegrino (Aviſio) oru ülemiſes oſas läks meie wägedel hiilgawa tormijookſu tagajärjel korda 2700 meetri kõrguſel Costabella mäel waenlaſe tugewat ſeiſukohta ära wõtta; meie ſaime 61 wangi ja [illegible] kuuliwilduja.

Juli Alpide wäerinnal waheajaline ſuurtükituli. Lastivinga lähedal (Iſonzo keſkjookſul) tekkiſid meie tuleandmiſe tagajärjel waenlaſe wäeliinides plahwatuſed ja tulekahjud.

Waenlaſe wäeoſad, kes Bertovaſt lõuna-ida pool meie ſeiſukohtadele püüdſid läheneda, löödi ſilmapilk tagaſi. Pta.

Sakſa-Prantſuſe-Belgia wõitluſewäljalt.

Inglaſed uueste edaſi tunginud.

Londoniſt. 21. weebr. Ingliſe peakorteri õhtune ametlik teadaanne Prantſusmaalt. Eila õhtul tungiſime Yſeriſt põhja-lääne poolſes ſihis uueste edaſi, niiſama ka Puiſeaumontiſt põhja pool.

Bouchavesneſt ida pool panime täna hommiku pealetungimiſe Sakſa jookſukraawide wastu toime. Natuke hiljem märkaſime, et waenlane meie jookſukraawide peale, mis ſelles piirkonnas waenlaſelt ära wõtſime, wastu-tormijookſu kawatſes ette wõtta. Meie ſuurtükituli ajas waenlaſe laiali. Pta.

Merelt.

Wõitlus Italia laewa ja Sakſa weealuſe paadi wahel.

Roomaſt. 22. weebr. Ametlik teadaanne toob lähemad ſeletuſed Italia laewa „Loredani" kokkupõrkamiſe kohta Sakſa weealuſe paadiga. 14. weebr. kell 7 homm. laskis Sakſa weealune paat „Loredani" pihta torpedo, mis laewa ninaſt 20 meetri kauguſelt mööda jookſis. Kapten andis ſilmapilk käſu kurſſi muuta ja kõige ſuurema kiiruſega ſõita. Käſk ſai täpipäralt täidetud. 10 minuti päraſt ilmus paat laewaſt 3 kilomeetrit kaugel meeviinale ja awas 57-millimeetriliſteſt ſuurtükkideſt tugewa tule „Loredani" peale. 30 kogupauguſt ſattus kõigiſt ükſainuke laewa pihta, ei teinud aga tõſiſeſt kahju. „Loredan" wastas oma ſuurtükkideſt ja ſõitis oſawalt manööwerdades edaſi. Poole tunni päraſt ſai weealune paat tõſiſelt wigastada ja jättis tagaajamiſe järele. Pta.

Auſtriaſt.

Kindral Hötzendorfi lahkumine ja pealetungimine Italias.

Kopenhageniſt teatatakſe „R. Woljale". Teated eestulewa pealetungimiſe kohta Italia wäerinnal leiawad nähtawaste kinnituſt. Pealetungimiſega ühenduſesſe ſeatakſe ka kindral Hötzendorfi lahkumine kindral-ſtaabi ülema ametiſt. Keiſer Karli käſukirjas, kus lahkunud feldmarſchalli teenuſed ette tuuakſe, nimetatakſe, et tema „äraproowitud waimuanded teiſel kohal tarwituſt leiawad".

„National-Tidende" Berlini kirjaſaatja telegraferib, et Hötzendorf, nagu teadwateſt allikateſt kuulub, Italia wäerinnale nimetatakſe. Hötzendorfi tuntakſe kui Tiroli kindlustuste loojat, teda peetakſe üheks kõige ſuuremaks Italia wäerinna tundjaks.

Hötzendorf, nagu Sakſa lehed teatawad, on praegu 64 a. wana. Suurte manöwrite puhul 1906. a. Italia piiri ääres ſai Hötzendorf üleüldiſe tähelpanemiſe oſaliſeks, — ta ſaatis ſiin hiilgawalt ſõjawägede koondamiſe korda. Kadunud troonipärija Franz Ferdinand oli kindraliſt waimustatud, nõutas wiimaſele kõrge ameti; ſiis töötati üheskoos ka Italia tulewaſe ſõjakäigu plaan wälja.

Nurjaläinud ſõjakäik Wenemaa wastu pani Hötzendorfi ſeiſukorra kõikuma; nüüd hakkab aga tema täht jällegi tõusma. Ka ſiin nähtakſe ſelle wäite tõenduſt, et keiſer Karl kadunud Franz Ferdinandi plaaniſid täide kawatſeb wiia.

Auſtria ei tunnista ſõjawangide kohta rahwuswaheliſi lepinguid makſwaks.

Petrogradiſt. 21. weebr. Iſeäraliſe uurimiſekomiſjoni eſimees ſenator Kriwtſow loeb tarwilikuks järgmiſt teatada: Auſtria wangiſt tagaſi jõudnud ja komiſjonis üle kuulatud arſt Tarnowski ſeletas, et tema ja teiſed arstid mitu korda enbid Genfi lepingu põhjal wangiſt wabastada paluſid. Eſialgul lubatud palwet täita ja arstiſid warsti kodumaale ſaata, kuid päraſt antud teada, et mingiſuguſt Genfi lepingut olemas pole ja et neid harilikkudeks ſõjawangideks peetakſe. Pta.

Aſumaadelt.

Auſtralia parlament koju ſaadetud.

Melbourniſt. 21. weebr. Parlament ſaadeti koju; uued waliminiſed tulewad arwatawaste 22. aprillil. Pta.

Amerikaſt.

Wilſon teiſt aga preſidendiametisſe astunud.

Waſhingtoniſt. 20. weebr. Täna pühitſeti Wilſoni uue ametiaja alguſt. Kapitoliumi ette uulitſatele koguſid ſuured rahwahulgad, ſelle peale waatamata, et tugewaste wihma ſadas. Eſimeſt korda Abraham Lincolni ſiiatulemiſe ajaſt peale ſeiſis uulitſate ääres Walgeſt majaſt kuni Kapitoliumini harilikkude politſeinikkude aſemel kaks rida ſoldatid. Selle ettewaatuſe otstarbel tarwituſelewõetud kaitſe wastu tõstſid naisõiguslaſed protesti ja püüdſid meeleawalduſt toime panna, mis aga nurja läks.

Päraſt awalikku wandeandmiſt pidas Wilſon Kapitoliumi trepilt kõne määratu rahwahulga ees, kes ajalooliſe hoone ümber ſeiſis.

Wilſon Ühisriikide ſenati töötakistuſe kohta.

Waſhingtoniſt. 20. weebr. Peale kongreſſi koosolekuteaja lõppu awaldas Wilſon järgmiſe tähtſa ſeletuſe:

Konstitutſioniliste õiguste kitſendamine, mis wiimaſel 64 kongreſſi istumistejärgu puhul nii päewaſelgelt nähtawale ilmus, loob ſeiſukorra, mis meie riigi ajaloos täieste harukordane — wõib olla ka ennekuulmata iga teiſe praeguſe walitſuſe ajaloos. Nüüdne kriiſis kujuneb rahwusliſeks hädaohuks, temas peituwad kõige raskemad tagajärjed, kõige keeruliſemad, millega walitſus rahwuswaheliſel alal kunagi on kokku puutunud. Sel hädaohtlikul ſilmapilgul oli kongreſs wõimetu ſelleks, et riigi puutumatuſt kindlustada, et oma kodanikkude kõige tarwiliſemaid õiguſi kaitſeda. Enam kui 500 liiget mõlemate ſeaduſeandliste kodade 531 liikmeſt on walmis tegewuſt alustama. Suure hääleenamuſega oli eſitajatekoda wäljaastumiſe poolt, kuid ſenat ei ſuutnud ſedaſama abinõu wastu wõtta ja juſt ſellepäraſt, et wäikene rühm — 11 ſenatori — otſustas, et ſeda ei tohi olla. Senatil puuduwad ſeadusliſed abinõud waidluste lühendamiſeks ja lõpetamiſeks, ta ei wõi ka etteſeatud töö takistustele lõppu teha. Iſegi üksainus ſenati liige wõib igaſuguſele otſuſetegemiſele wastu ſeista. Tagajärjed tabawad terwet ſeaduſeandliſt ja täidewiiwat walitſuſewõimu.

Sarnane pealeſunnitud ſeiſak ſenati tegewuſes andis ſelleks põhjuſt, et kongreſſi istumistejärk täieste ilma kaſuta lõppes ja pealegi niiſuguſel ſilmapilgul, kus ſeaduſeandliſe wõimu terawat wajaduſt tunti.

Wilſon nimetab ſeaduſe-eelnõuſid, mis kongreſſil läbi ei läinud ja jätkab: Meil ei lähe ka ſiis korda raskuſi kõrwaldada, kui 65-da kongreſſi erakorraliſelt kokku kutſume. Senat jääb ka edaspidi halwatuks. Siinjuures wõin aga tähendada, et kongreſſil praegu ſuurem üksmeel walitſeb kui kunagi enne, — teda ühendab iſamaalſuſe tunne.

Kongreſſi liikmete keskel walitſeb etteſeatud eesmärgi kohta tarwiline aruſaamine, kuid ſenati tegewus ei edene ſenikaua kuni üksikute erakondade juhid oma poolehoidjate käest täieliſt kokkuleppimiſt ſuudawad nõutada. Nii puudub wõimalus hädaohtliku kriiſiſe puhul tegewuſesſe astuda niiſuguſel ſilmapilgul, kui ainult jõukindlad ja otſustawad abinõud maa julgeolekut wõiwad kindlustada ehk maad ſõja korral kaitſeda kui teiſed riigid peale tungiwad.

Ehk küll rahwas ja tema eſitajad endid enam üksmeelſemalt kui kunagi enne täideſaatwa walitſuſewõimu ümber on kogunud, tekib wäljamaal ſiiski mulje, nagu poleks nimetatud ühtmeelt olemas, nagu wõikſid teiſed walitſuſed oma heakſarwamiſe järele talitada ilma et neil Ühisriikide walitſuſe poolt mingiſuguſt waheleſegamiſt tarwitſeks karta. Tekib uskumata ſeiſukord, mida wõimata ſeletada. Ühisriikide ſenat, nagu näib, on terwes ilmas ainuke ſeaduſeandline aſutus, kes ſel ajal midagi ei ſuuda ette wõtta, kui tema enamus walmis on tegewuſesſe astuma. Wäike rühm kangekaelſeid liikmeid, kes ühegi arwamiſt ei eſita peale iſeenda, teewad terwe ſuure Amerika rahwa jõuetuks ja ſaadawad ta teiſte riikide põlgtuſe alla. Kudas abi leida? Siin leidub ainult üks abinõu. Ainuke wäljapääſemine ſeiſab ſelles, et ſenati kodukorda muutma peab, et talle wõimaluſt anda otſuſeid teha.

Et ſiin tarwiliſt järelduſt teha, tuleb edaſikaebtuſega rahwa poole pöörda ja ma uſun: ſenat ſuudab abinõuſid leida, et riiki ähwardawa õnnetuſe käeſt päästa. — Wilſoni ſeletuſekiri lõpeb järgmiſte ſõnadega: Luban eneſel kinnitada, et ſeiſukord ikka rohkem raskemaks kujuneb kui ette wõiſime arwata, ja nimelt järgmiſel awalikuks tulnud põhjuſel: Ühisriikide preſidendi täideſaatew wõim annab temale wõimaluſe neid abinõuſid tarwituſele wõtta, mille heakskiitmiſt ta kongreſſilt nõudis, kuid ſelle kõrwal on weel ſeadus olemas, mis juba 1819. aastal wastu wõeti ja ſeni muutmatalt makſab. See ſeadus wõib hulga ülepääſemata praktiliſi takistuſi luua, mis preſidendi katſe algatuſt oma kätte wõtta täielikult ära häwitawad. See ſeadus räägib juhtumisteſt, kus Amerika laewadel mereröölite wastu tuleb wõidelda, nimetatud ſeaduſe järele ei tungi aga Amerika laewad nendele ſeadusliſelt ſõjariistu pandud laewadele kallale, mis Põhja-Amerikaga ſõpruſes elawate rahwaste omad. Õiguslikult pole Sakſamaa P.-Amerika Ühisriikidega ſõjajalal ja weealuſed paadid on ſeadusliſelt ſõjariistadesſe pandud Sakſa ſõjalaewad. Pta.

23. weebruaril.

Oma artiklis Mexiko-Sakſa ſalaſepitſuste asjus juhtiſime tähelepanekut ſelle peale, et ſaladokumendi awaldamine juſt praeguſel ſilmapilgul Wilſoni poolt ſellepäraſt on wälja walitud, et oma ſeiſukohta tegewuſes Sakſamaa wastu kindlustada. Täna leiawad lugejad telegrammi leheſt, mis meie arwamiſt täieste tõendab, peale ſelle aga näitab, et Wilſon wäga energialiſelt oma ſõjariistus-rahupolitikat jatkab.

Nagu teada, lõpetas kongreſs neil päewil oma istumiſed kuni ſügiſeni. Wilſon katſus enne lõppu weel wolituſi ſelle politika jatkamiſeks ſaada, mis diplomatiliſe läbikäimiſe lõpetamiſega Sakſamaaga algas ja kaubalaewade warustamiſes lähema ſammu tegi. Kongreſs kiitis nõudmiſe peaaegu ühel häälel heaks ja ſenatis on üheksakümnendikku ſellesſamas arwamiſes, kuid toſin liikmeid wiimaſes tarwitaſid ſellekohaste ſeaduste laiuſt, et läbirääkimiſi nii kaua wenitada, kuni istumiste lõpp käes ja otſus wõimatu.

Et ſellele kuulmata ſeiſukorrale lõppu teha, mis iga tegewuſt ka erakordſelt kokkuastuwa kongreſſi puhul wõib halwata, pöörab nüüd preſident otſekohe rahwa poole, ſellejuures aga ſenatit terawalt ähwardades. Wilſon juhib oma märgukirjas ſelle peale, et harwa rahwas, kongreſs ja preſident nii ühel meelel on olnud ja ſüüdistab neid raskeste, kes iſiklikkude waadete wõi kaſude päraſt riigi kaſude wastu töötawad.

Tähtis ſelle kõige juures on, et preſident Wilſon palju kindlamalt energiliſe politika teele on astunud kui alguſes wälja nägi. Nüüd, kus weel Mexiko lugu juurde on tulnud, ei ole kahelda, et rahwas oma kaugelt ſuures enamuſes preſidenti ſaab ſenati wähemuſe wastu toetama. Sellepäraſt on ka tõenäoline, et Amerika kaubalaewade warustamine juba on alganud. Ei ole wõimata, et Ühisriigid ſel puhul, kui ſenati wähemuſe töötakistuſeſt muidu jagu ei ſaa, wana ſeaduſt mereröölite wastu, milleſt Wilſoni märgukiri räägib, Sakſa weealuste paatide wastu tarwitama hakkab, kui ka ainult wiimaſes hädas. Igatahes on Wilſon oma uue wäljaastumiſega lõhet Sakſamaa ja tema poole hoidwate Amerika ſakslaste ja rahunõudjate ning oma politika wahel uueste laiendanud. Selle otſekoheſed tagajärjed ſaawad aga wiſt need olema, et Sakſamaa ennaſt hoiab Ühisriikide laewadesſe puutumaſt.

Heifets ja Treskunowi tubakakauplus
Gonſiori uul. nr. 2, Wene turu nurgal
ſai ſuure ſaadetuſe iga ſeltſi tubakat ja paberoſſiid,
kui ka Stambuli tubakat.
Müük ſuurel ja wäikſel wiiſil.

Wenemaalt.

Kõigekõrgem annetuſekiri Meie juures olewale Meie kaaskonna kindral-majorile Tema Keiſerlikule Kõrguſele Suurwürſt Boris Wladimirowitſhile.

Petrogradiſt. 21. weebr. Ülema Peajuhataja käſukirjaga 8. märtſiſt 1915. a. nr. 162 all aſutati Ülema Peajuhataja juurde ſõjakäigu atamani amet. 23. aprillil 1915. a. arwaſime Meie heaks oma peale wõtta kõikide ſõjawäljal wiibiwate maa ja merewägede juhatuſt, aga Kõigekõrgema käſukirjaga 17. ſept. ſelſamal aastal kutſuſime Meie Teie Keiſerliku Kõrguſe ſõjakäigu atamani ameti peale. Ülema Peajuhataja juurde ja niiſamaſuguſe käſukirjaga 4. okt. nimetati Teie Keiſerlik Kõrgus Meie juurde ſõjakäigu atamaniks.

Selleſt ajaſt peale on Teie Keiſerliku Kõrguſe, kui ſõjakäigu atamani iſikus ühendatud ſõjawäljal wiibiwate kaſakatewägede üleüldine juhatus. Praeguſes raskes wõitluſes tugewa ja kurja waenlaſega awaldaſid Meie kuulſad kaſakatewäed ſagedaste kõige ſuuremat wahwuſt ja julguſt, millega tõendaſid, et meie armſates ja truudes kaſakatewägedes weel pole kustunud muistne wapper kaſakate waim, mis lahutamata ühendatud piirita truuduſega oma Keisri ja iſamaa wastu.

Praegu, kus ennenägemata wõitluſe teiſt aastapäewa pühitſeme, arwaſime heaks Meie truude kaſakate ſuurte teenuste taſuks Meie juures olewale ſõjakäigu atamanile Teie Keiſerliku Kõrguſe iſikus annetada kaſakate atamani walitſuſemärki, mille ſiin juures ſaadame, ja käſime tarwitada kui Teie walitſuſe märki wanaſt ajaſt kaſakate wägedes pruugiks wõetud kombe järele.

Teie Keiſerliku Kõrguſe wastu heatahtline olles, arwaſime Meie heaks ſedaſinaſt annetuſekirja Iſe oma käega alla kirjutada ja riigi pitſeriga kinnitada.

Antud Keiſerlikus telgis juulikuu üheksaſaja kuueteiſtkümnendel aastal peale Kristuſe ſündimiſt, Meie walitſuſe kahekümne teiſel aastal.

Alguskirjale on Keisri Majestet Iſe oma käega alla kirjutanud Nikolai.

Kõigekõrgem annetus kaſakate atamanile.

Petrogradiſt. 21. weebr. Möödaläinud aasta aprillikuus arwas Tema Keisri Majestet heaks ſõjakäigu atamanile Tema Keiſerliku Suuruſe juures Tema Keiſerliku Kõrguſele Suurwürſt Boris Wladimirowitſhile iſeäraliſt kaſakate keppi (pernatſh) kui atamani wõimu tundemärki annetada. 14. juulil ſelſamal aastal järgnes Kõigekõrgem luba allamal nimetatud kingituſekirja walmistamiſeks nimetatud kepi annetamiſe kohta; 19. juulil kirjutati käſukiri Kõigekõrgemalt poolt alla. Pta.

Prints Oldenburgile au-kaſaka nimi antud.

Petrogradiſt. 21. weebr. 9. weebr. ſ. a. arwas Keisri Majestet Kõigearmulikumalt heaks Tema Keiſerlikule Kõrguſele Prints Alekſander Petrowitſh Oldenburgile Teerekimaa kaſakatewäe Barjotini ſtanitſa au-kaſaka nime annetada. Pta.

Keisri Majesteti terwitus Sõtinile.

Moſkwaſt. 20. weebr. Sõtini juures käis Moſkwa linnapealik ja teatas: „Keisri Majestet tegi minule ülesandeks iſiklikult Tema terwituſt 50-aasta juubelipäewa puhul edaſi anda, niiſama ka ſoowi, et teie edaspidi oma kaſulikku tegewuſt jatkakſite."

Teiste hulgas tulid telegrammid Rodſjanko, mereminiſtri Grigorowitſhi, Prantſuſe ſaadikutekoja eſimehe Dechaneli, M. Gorki ja teiste poolt.

Terwishoiu peawalitſuſe aſutamiſe asjus.

Teatawaste aſutati riigiwolikogu puhkeajal mullu ſuwel põhjusſeaduſe 87. par. põhjal terwishoiu peawalitſus. Päraſt anti eelnõu ka riigiwolikogusſe heakskiitmiſeks ſiſſe. Nüüd on riigiwolikogu terwishoiu-komiſjon eelnõu tagaſi lükanud. Oma otſuſt põhjendab komiſjon järgmiſelt:

„Terwe uue ametkonna aſutamine halkade kohaliste aſutustega, mille aastane eelarwe 9.180.176 rublani ulatab, ei kuulu mitte ſarnaste erakorraliste tarwiduste hulka, mida 87. par. põhjal elule kutſutakſe. Iſeäranis aruſaadawaks ſaab ſee ſiis, kui tähele panna, et aſutus, mille ſiſſeſeadmine aastaid aega wõtab, alles wolikogu kokkukutſumiſe eel elule kutſuti. Sellega on ſilmapaistwalt ſelge, et ſiin need erakorraliſed põhjuſed mitte makſwad pole, mille puhul 86. ja 87. paragrafi wõib tarwitada. Ka pole peawalitſuſe juhataja Rein mingiſuguſeid põhjuſi ette toonud, mis ſeda rutulikkuſt kinnitaks ning miks miniſtrite-nõukogu ſarnaſt teed eelnõu elusſe wiimiſeks tarwitas, kuna tal wõimalus puudus teda kohe makſma panna. Ühtlaſi tekib küſimus, mis nende eelnõudega teha, mis terwishoiu peawalitſuſe poolt riigiwolikogusſe on ſiſſe antud. Et loodetawaste riigiwolikogu üleüldine koosolek komiſjoni otſuſega ühineb ja eelnõu tagaſi lükkab, ſiis arwawad wolikogu liikmed et kõik Reini poolt ſiſſe antud eelnõud tulewad tagaſi lükata.

Tehaſed inwalidide jaoks.

Hariduſeminiſteriumi ettepanekul töötaſid Petrogradi kõrgemate õpeaſutuste töökodade eſitajad eelnõu wälja, mille järele Wenemaal mitmes kohas aſutatakſe 10 tehaſt, kus ainult wigastatud ſõjameeste tööjõudu tarwitatakſe. Tehastes õpetatakſe inwalidiſid kõikſugu asju walmistama ja õpeaja lõpul antakſe neile ſellekohaſed tööriistad, nii et nad iſeoma töökojad wõiwad aſutada. Eelnõu järele wõib igas tehaſes 10—12 tuhandele inwalidile õpetuſt anda. Eſimene tehas kawatſetakſe Petrogradi kõrgemate õpeaſutuste töökodade juures awada.

Sõjatööstuſe töölistegrupe.

Sõjatööstuſe keskkomitee on wälja töötanud aruande töölistegrupe tegewuſe kohta, tema aſutamiſe päewaſt peale. Aruanne ſaadetakſe kätte kõikidele riigiwolikogu ja riiginõukogu liikmetele, kogukondliste organiſatſionide eſitajatele ja kohalikkudele ſõjatööstuſe komiteedele. Aruandele on juurde liſatud ſeletus ametliku teadaandmiſe kohta töölistegrupe liikmete kinniwõtmiſe asjus.

Seltskondliste organiſatſionide ametnikkude palkade ühtlustamiſe

on tarwiliſeks tunnistanud ministeriumide eſitajateſt koos ſeiſew iſeäraline nõukogu. Kindral Wedenjapin, kelle juhatuſel komitee töötab, kes linnade- ja zemſtwoliitidele abirahaſid määrab, oli nõukogu tähelpanemiſt juhtinud liig kõrgete palkade peale, mis mõned wanemad liitude ametnikud ſaawad. Nõukogu leidis küſimuſe harutuſel, et palkademakſmiſes mingiſuguſeid kindlaid põhjusmõtteid makſmas pole. Ühe ja ſama ameti pidajad ſaawad ühes kohas üheſuguſt palka, teiſes aga hoopis teiſtſuguſt. Otſustatud kõikide liitude ametnikkude palganormid läbi waadata ja neid ühtlustada.

Wenemaa harjastetööstus.

16. weebr. oli kaubanduſeminiſteriumis nõupidamine, milleſt oſa wõtſid ametkondade eſitajad, wabrikandid ja eksportörid, Wenemaa harjastetööstuſe wäljaweo üle. Enne ſõda läks ſee wäljawedu Leipzigi kaudu. Koosolek otſustas Petrogradis harjastelaata aſutada.

Armenlaste meeleolu.

„Kawk. Slowo" toob järgmiſe wäljawõtte Armenia ajakirjas „Wan Toop'is" S. Daniel-Bek'i ſuleſt ilmunud kirjatükiſt:

„Juba mitu aastat tagaſi kirjutaſin ma ajalehes „Mſchak'is" ſeadusliſe erakonna aſutamiſe tarwiduſeſt. Praeguſel ajal wõib küſimuſt küpſeks tunnistada; tarwiduſt ſeaduſliſe rahwa- (rahwusliſe) erakonna järele tunnewad Armenia ſeltskonna laiemad kihid. Kõigil on juba ſelge, et terwe rahwas ei wõi eſitatud olla ainult pahempoolſe erakonna läbi. Meie ei taha mitte ütelda, et ſee erakond on ülearune, et ta on kahjulik. Ei.

Iga rahwa elus on ſilmapilgud, kus elule kutſutakſe tema kangemad olluſed. Ja Armenia rahwa ajaloo kriitiliſtel ſilmapilkudel astuſid tegewuſesſe pahempoolſed organiſatſionid. „Daſchnaktſutſun'i" olemasolul on oma politiline alus, ſelle tõenduſeks on tema elujõud ja tema arenemiſe ulatus Armenia elus. Erakond, kellel weerandſaja-aastaline tegewus ſelja taga, ei ole juhusline nähtus. Aga Armenia rahwa enamus ei ole äärmiste waadetega, waid mõõdukas waba- ja edumeelne. See enamus jättis tegewuſewälja äärmiſtele erakondadele.

Aga täna, päraſt raskeid katſumiſi, tundub edaſilükkamata tarwidus luua ſeda, mis oleks pidanud loodama juba mitme aasta eeſt. Ja praegu, kus meie ſeiſame uue elu aſutamiſe teel, on olemas, kordan ma, edaſilükkamata tarwidus elule kutſuda Armenia rahwa mõõdukad olluſed, mis meie aruſaamiſe järele meie rahwa enamuſe wälja teewad, kindlaks teha tema politiline ilmawaade, tema politiline uſutunnistus ja platworm. Tähendab — on tarwis luua ſeaduslik politiline edumeelne erakond, kuhu koguksid Armenia rahwa edumeelſed ja mitte äärmiſed olluſed. Need olluſed ſeiſawad meie arwates koos kaheſt ſuureſt Armenia rahwa rühmaſt: „Oriſonakanõ" — pahemal tiiwal ja „Mſchakakanõ" — paremal tiiwal. Ainult nende mõlemate ſuurte rühmade ühinemiſeſt wõib tõusta tugew elujõuline erakond, mis oleks enamuſe ſoowide awaldajaks. Kas ſaawad need mõlemad ſeltskondliſed woolud, mis õieti oluliſelt üksteiſeſt lahku ei lähe, tulewikus käſikäes käima. Kas astuwad nad ühiſe lipu alla rahwa huwide nimel, ſeda näitab lähem tulewik."

Põhjuste otsimisel.

II.

Teisisugust pilti pakkusid walimised wiiendas linnajaos. Kuna neljandas mõlemate nimekirjade wahele kindel piir tõmmatud, leiame meie siit terwelt ühe kolmandiku wolinikku, kes Eesti büroo ja „parteita partei" nimekirjas ühised, 15 mehe hulgast wiis meest: Aben, Uusen, Preismann, Karu ja Buldas. Kumbki pool ei astunud kindla nõudmisega üles, et kandidadid endid wastase nimekirjast laseksid maha kustutada, nagu seda 4. jaos Bergmann, Mürk ja Schönberg awalikul koosolekul tegid, kes ilma teadmata hingede püügiks „parteita partei" meeste hulka üles olid wõetud.

Neljandas linnajaos olid kolm wastasrinna juhti oma kandidaturi kõrwu üles seadnud (Jürgens, Trakmann ja Moormann), wiiendast leiame üheainsama „parteita partei" kõnemehe, nimelt Pals'i. Ja walimistel oleks wiimane ka peaaegu läbi läinud, puudusid ainult kümmekond häält. Et kontorist K. Mend oma kandidaturi tagasi wõttis, oli „parteita partei" meeste nimekiri just wiiendas jaos haruldaselt nõrk. Kõige toekam nende meestest, Roman Jürgens, kogus selle peale waatamata siiski sedawõrd häälí, et ta woliniku kandidadi kohale wõis jääda.

Teatawaste tehti ajalehe-meeste wastu esimesest linnajaost algades ägedat kihutustööd, „parteita partei" juhtidel oli meie awalik hääl kõige walusamaks okkaks. Neljandas kandiderisid korraga aga kaks ajakirjanikku (Reinthal ja Weiler), wiiendas ei olnud neid üheainustki, sest R. Berendsen astus enne walimist tagasi ja wiimases trükitud nimekirjas, mis walimise eelõhtul ning hommikul laiali laotati, seisis tema asemel juba ehitajameistri Hansteini nimi. Sellega oli jälle üks kihutustöö wõimalus wastastelt ära wõetud.

Ei saa salata, et wiiendas linnajaos omajagu kaasa aitasid ka sakslaste hääled. Teatawaste hääletasid intelligent sakslased terwel walimiste ajal peaaegu kõik Eesti büroo nimekirja poolt, — juba sellepärast, et siia haritud jõud olid koondatud, kelle kätte ka sakslased julgema südamega Tallinna saatuse wõisid usaldada, kui pimeda, poolkirjaoskamata walija hooleks. Et lugu tõeste nii, näitasid walimised 2. linnajaos, kus sakslased Eesti büroo trükitud nimekiri käewarrel walimisekastide eest läbi käisid ja kuulid ilma warjamata awalikult igaühe silme all walgesse kasti wiskasid. Umbes sedasama wõib ka 4. linnajao kohta öelda, kus ainult wiis sakslast walimisel olid. Wiiendas linnajaos ulatab aga Saksa walijate arw üle kümne.

Kadakasakstest praegu meie ei kõnele. Wiimased hääletasid kõikides jagudes Eesti büroo nimekirja wastu. Kõige iseloomulikumalt paistis see 1. linnajaos silma, kus kadakasakste eesotsas keegi Eesti werest wõrsunud adwokat seisis. Et sündinud sakslased kindlat distsiplini pidasid, näitab muu seas ka asjaolu, et nad endid Kunberg-Jürgensi nimekirja üles wõtta ei lasknud, kuigi selleks ettepanekuid tehti, peale üheainsa juhtumise, mis kolmandas linnajaos awalikuks tuli, kus adwokat Meder kunberglastega koos walimistele läks. Wenelaste juures puudus järjekindlus. Peale neljanda ja wiienda linnajao kandideris teises linnajaos ka Woronin iseseiswalt, kuna kolmandas asi koguniste niikaugele läks, et Woinow Gorbatshewi wälja tõrjus, kuigi ta ise sealjuures ka läbi kukkus. Peale seda katsus wiimane weel kord õnne kuuendas linnajaos, kus ta walimisepäewa hommikul kuulikasti ees tagasi astus ning koha J. Tannebaumile jättis, kes sakslastel alguses kandidadiks oli arwatud.

Wenelaste hääled ei läinud siin sedawõrd lahku kui neljandas, ehk neid küll kuigi palju wäljas ei olnud, waewalt 4—5 häält. Möödaminnes olgu tähendatud, et üks Wene kandidatidest, kes wolikogusse wiidi, nimelt raudtee-tehnikakooli juhataja Wassiljew, walimisepäewal Baltiskis wiibis.

Oma jagu mõjus kaasa ka see asjaolu, et wiiendas Jürgens sel mõõdul tööd teha ei saanud kui neljandas, kus ta oma kandidaturi igal tingimisel läbi wiia tahtis. See töö neljandas algas juba hulk aega enne jõulupühi koosolekutega Kirsipuu koolimajas. Kui ettewaatlikult ning plaanikindlalt Jürgens sündmustekäiku enese kasuks juhtis, näeme sellest, kudas ta oma kandidaturi wiimase silmapilguni warjas, mõista andes, et ta ennast milgi tingimisel walida ei lase. Alles wiimasel silmapilgul laskis ta Trakmanni enese nime wälja hüüda — ja siis oli juba hilja wastuagitatsioniks. Kunberg, Pals, Krusbach j. t. wõisid küll koosolekutel karjuda, kuid organiseerimiseks puudub neil and. See töö seisis ainuüksi Jürgensi õladel. Seda tööd ei jõudnud wiimane ühesuguse süidusega igas linnajaos läbi wiia. Neljas, mis kindrali peakorter oli, seisis esimesel plaanil, siis tulid teised linnajaod. Wõimalik, et Jürgens ka seltsimeeste wõimist alguses kõrgemine hindas kui see tõepoolest oli. Alles siis, — kui üks oratoritest (Krusbach) teises linnajaos läbi oli kukkunud ja kolmandasse ainult Kunberg üksi sisse pääses, ehk küll Kuusenina, Lemet ja teised agaralt tööd olid teinud, wõis tõsine seisukord ka Jürgensile selguda. Siis oli aga juba hilja. Wiiendat ei suutnud see enam „parteita partei" meestele päästa, ehk küll osaline wõit neljandas wiimaste meeleolu aitas tõsta.

Kõige tähtsamaks teguriks tuleb siin aga walijate üleüldist koosseisu lugeda. Wiiendas linnajaos oli walijate hulgas rohkeste wabrikutöölisi, peaaegu pool Pelgulinna on nende oma. Töölised on walimistel alati edumeelne element. Paljud neist on mitmes seltsis liikmed (niisuguseid tundis nende ridade kirjutaja üle kahekümne mehe ära), suur osa loeb kahte ajalehte; neil ei ole maja ainukeseks elu ülewalpidamise allikaks, nagu teistel alewi majaperemeestel, waid peaülewalpidajaks on käsitöö. Sarnase kindla loomu poolest uuenduste poole püüdja elemendi peale on raske demagogiliste wõtetega mõjuda. Ta kuulab rahulikult kõik kawalad kõned ära, aitab wahest omalt poolt ka kaasa, kuid wiskab kuuli ikkagi sinna, kuhu arusaamine ning iseteadmus käsiwad. Isegi wanemate tööliste keskelt kuuldus „parteita partei" nimekirja lugedes tähendusi:

„Kudas see nüüd läheb! Meie oleme waewa näinud, poegi koolitanud, hariduse andnud, et nad meist targemad oleks. Nüüd aga tahetakse sinna mehi walida, kes niisama targad nagu meie kõik. Ega siis niisugused mõne suure linna juhtijad ole."

Ja see element, mille peale peaaegu alati kindel wõib olla, wiskas wiiendas linnajaos Eesti büroo kasuks tugewa raskuse waekausi.

Kokku wõttes peab ütlema, et tänawused walimised kõikidest eelmistest lahku läksid. Puudus kõige pealt rahwusline alus, mis siiamaani meie linnawalijad leeridesse jaotanud. Ei seisnud Tallinnas seekord eestlane sakslase wastas. Haritud arusaaja eestlane wõitles tänawu esimest korda sakslase ning wenelase kõrwal oma soost tõusikute wastu, kes arusaamatuse ning pimeduse peale toetades endid demagogia waral kodumaa suurema linna juhtijateks tahtsid upitada. Pealesurumine on, tänu taewale, tagasi löödud, kuigi wõitluses mitu tublit tööjõudu eesrinnast wälja tõrjuti. Saadud wõit näitab, et nende abinõudega wõitlemine, mis „parteita partei" tarwitas, Tallinnas aasta-aastalt raskemaks läheb ja sellepärast wõime loota, et demagogia tänawu oma wiimased mehed wolikogusse saatis.

J. D. Sõtin.

19. weebr pühitseti Moskwas haruldast juubeli, mis wastukõla mitte ainult terwel Wenemaal, waid ka wäljamaal äratas. Mälestati Iwan Dmitrijewitsh Sõtini 50-aastast kirjastuse tegewust. Juba öösel kella 12 ajal käis juubilari juures Moskwa linnapealik kindral Schebeko ja ütles: „Keiserlik Majestet tegi minule ülesandeks isiklikult Teile Tema õnnesoowi ära anda wiiekümne aasta juubeli puhul ja soowida edaspidist edu Teie kasulikule tegewusele." Pidulikul koosolekul loeti hulk Wenemaalt ja wäljamaalt saadetud õnnesoowisid ette, muu seas riigiwolikogu esimehe Rodsjanko, Prantsuse saadikutekoja esimehe Dechaneli, senator Koni ja Maksim Gorki poolt.

Sõtin on omale tähtsa koha omandanud Wene raamatu laialilaotamise ajaloos wäikse haridusega rahwa hulgas; tema tegewuse hindamises wõiwad arwamised lahku minna, aga õpetlik on ta igaühele, keda rahwakirjanduse küsimus huwitab. Huwitaw on iseenesest ka mehe elulugu, kes ilma hariduseta ja waranduseta peale hakates on tõusnud üheks suuremaks ettewõtjaks Wene kirjastusepõllul.

Sõtini isa, lihtne wabakslastud Wene talupoeg, määras oma 12-aastase poja õpipoisiks nahakaupleja juurde, et aga wiimase juures poisikese jaoks waba kohta ei leidunud, wiis ta tema Moskwa raamatupoepidaja Scharapowi juurde, kes ainult nõndanimetatud turukirjandusega wäiksel mõõdul kauples. Alguses teenis Sõtin täieste ilma palgata ja alles kui ta 18 aastat wanaks sai, hakkas peremees temale 5 rbl. kuus maksma. Scharapow märkas warsti oma noore selli ärilist osawust ja wõttis tema oma kaupluse kaasomanikuks. Aga pikapeale ei meeldinud temale ometi mitte nooremehe laialdased uuendused ja kawatsused, ta soowitas wiimasele iseseiswaks hakata, teda waranduslikult toetada lubades. Sõtin sai iseseiswaks ja wäiksest turukirjanduse-kauplusest lõi tema tööjõud aja jooksul suure kirjastuseühisuse, mille hingeks ta weel praegu ise on ja mis wälja annab ühte loetawamat ja tähtsamat Wene päewalehte „Russkoje Slowo" ja kõige loetawamat Wene ajakirja „Niwa".

Turukirjandusega algas Sõtin, sest tol ajal ei tundnud Wene lihtrahwas muud kirjandust, aeg, kus Wene haritud rahwawalgustamise peale raamatute abil hakkasid mõtlema, ei olnud weel kätte jõudnud. Ei olnud ainult ülepea weel olemas häid raamatuid, mis oma sisu ja hinna poolest rahwale kättesaadawad oleks olnud, waid igasugune raamat oli tol ajal lihtrahwa hulgas haruldaseks nähtuseks. Sündinud ärimehe osawusega oskas Sõtin oma kaubale ostjaid muretseda, ta seadis rändawad raamatukaupmehed sisse, kes warsti tema poolt kirjastatud raamatuid ja pilta sajatuhandetes eksemplarides laiali laotasid. Turukirjanduse tähtsuse üle rahwa hariduseloos on palju waieldud ja wiimasel ajal on just Wene intelligents hakanud lahkuma tingimata eitawalt seisukohalt, mis warem üleüldiselt turukirjanduse wastu walitses. Igatahes peab Sõtini teenuseks tunnistama, et ajal, kus rahwale paremad raamatud kättesaamatad olid, tema esimesena laiema hulga keskel huwitust äratas lugemise wastu, ja mis pea-asi, suure raamatuturu lõi, kuhu ka paremad raamatud sisse tungida wõisid. Ka selles asjas pidi tema teerajajaks saama.

Wene intelligentsis oli tõusnud uus wool, mis nõudis „rahwa hulka minemist". Kuulutati sõda turukirjandusele ja seati ülesandeks rahwale häid raamatuid muretseda. Leo Tolstoi ise hakkas rahwakirjanikuks ja kiskus teisi enesega kaasa. Huwitaw on nüüd, et uue woolu poolehoidjad peale mõne iseseiswa õnnetu katse sunnitud olid turukirjanduse kirjastaja Sõtini poole pöörama, et oma raamatutele rahwa hulka teed leida.

Ühel heal päewal ilmus Sõtini juurde Leo Tolstoi sõber Tshertkow ja tegi temale ettepaneku seniste halbade raamatute asemel häid rahwaraamatuid kirjastama hakata. Sõtinile meeldis ettepanek, ta asutas selleks otstarbeks kirjastuse „Posrednik", mis hulk paremate Wene kirjanikkude töösid õige odawa hinna eest laiali laotas.

„Posredniku" kõrwal töötas Sõtin ka endises sihis edasi. ta oli liig praktiline ärimees, et wanast lahkuda enne, kui uuele päris kindla pinna alla sai. Aegamööda, ilma hüpeteta, päris loomulikul teel töötas ta oma turukirjanduse kirjastuse kulturaliseks kirjastuse-ettewõtteks ümber. See oli tema tegewuse teine järk, nagu ta ise ütleb.

„Posredniku" asutamine lõi sidemed Sõtini ja edumeelsete Wene kirjanikkude ja ajakirjanikkude wahel. Need oskasid Sõtini ettewõtlikkust hinnata ja mitte keegi wähem kui A. Tshehow tegi temale ettepaneku päewalehte asutada, mis sisu ja hinna poolest igaühele kättesaadaw oleks. Sõtinile tuli ettepanek ootamata ja ta arwas, et ajalehe asi temal ehk üle jõu käib. Alles pärast kaalumist ja läbirääkimist otsustas ta „Russkoje Slowot" omandada ja lühikese aja jooksul on ta sellest tõeste paljuloetawa edumeelse ja mõjuwa päewalehe loonud. Päewalehe kõrwal omandas Sõtin hiljuti kõige loetawama Wene ajakirja „Niwa", mille tähtsus iseäranis selles seisab, et ta kaasannetena hulga wäärtuslist Wene ja wäljamaa kirjandust laiali laotab.

Sõtini juubeli mälestuseks asutakse Moskwas „Raamatu maja", mis raamatuwalmistajate alg-, kesk- ja ülikooliks peab saama. Kõik uuendused raamatutrükkimises ja laialilaotamises peawad siin tähelepanemist leidma.

Uue Tallinna linnawolikogu ülewaade.

Wolinikkude hulk. See on tänawu teine kord, kus Tallinnas 80 linnawolinikku waliti. Enne 1913. a. walimisi waliti wiiel puhul 60 meest, kuna enne seda wolinikkude hulk Tallinnas 72 oli.

Walimistest osawõtjate arw protsendi järele tõusis eelmistel walimistel Tallinnas kõige kõrgemale, mis siin ennemalt kunagi ette tulnud. Protsendi kõrguse poolest seisid 1913. aasta walimised esimesel kohal, sest sellel aastal wõtsid walimisteõiguslistest 73,87 prots. osa. Aastal 1904, kus linna omawalitsus sakslaste käest eestlaste kätte läks, oli walimistest osawõtjate hulk kogu walimiseõigusliste arwust 61,93 prots.

Tänawuaastased walimised jääwad protsendi arwu järele endistest aastatest õige kaugele taha. Ilmusid walimistele 1. jaost 157 (walijaid on 311), 2. j. 205 (459), 3. j. 185 (391), 4. j. 191 (445), 5. j. 260 (505) ja 6. j. 116 (448). Kokku wõttes tuli walijaid kokku 1114, kuna walijate hulk 2595 wälja teeb. Nõnda ilmus siis tänawu Tallinnas walimiseõiguslistest weidi alla 43 protsendi walimisele. Kui tagasi waatame, siis on 11 walimisekorrast ainult 2 juhtumist, kus walijate protsent weel madalamale langes. See oli muidugi sellel ajal, kus linna omawalitsus kindlaste sakste käes seisis ja eestlane weel ärawõtmisega ei ähwardanud.

Rahwus. Eestlasi on uues linnawolikogus 50, sakslasi (muidugi ühes nendega, kes endid selleks peawad) 20 ja wenelasi 10. 1913. a. walimisi waadeldes on eestlaste arw 2 mehe wõrra kaswanud, kuna sakslaste hulk 28 pealt 20 peale langes, wenelaste oma aga 5 pealt 10 tõusis. Kui eestlased 1904. a. linnawalitsuse oma kätte wõitsid, astus wolikogusse 38 meest (eelmises wolikogus oli neid ainult 9). Sakslaste arw langes 1904. aasta walimistel 17 peale, kuna eelmises wolikogus nende hulk 47 wälja tegi.

Uued ja endised. Tänawuaastastel walimistel waliti endisest wolikogust (80 mehest) 36 tagasi, kuna uusi 44 sisse tuli. Paljud uutest on aga ennemalt linna-omawalitsuses tegewuses olnud, olgugi et nad lahkuwast wolikogust wäljas seisid. Uute wolinikkude hulgas on ka praegune linnapea Poska.

Uue wolikogu kokkusead, nagu ta kinnitamiseks ette pandi, on järgmine:

1 linnajaos.

1) Aljantshikow, Nikanor; 2) Bürger (Pürgel) Aleksander; 3) Anderson, August; 4) Kraemann, August; 5) Weltermann (Welderman) Jakob; 6) Liiwak, Karl; 7) Pitka, Johann; 8) Kesker, Willem; 9) Birk, Awdei.

2. linnajaos.

1) Luther, Martin; 2) Hirsch, Hugo; 3) v. Sievers, Gustaw; 4) Schmidt, Richard; 5) Beljajew, Leonid; 6) Anton, Julius; 7) Hwalenski, Wassili; 8) Iwanow, Nikolai; 9) Lanekorb, Gustaw Woldemar; 10) Pullisaar, Juhan; 11) Sitska, Jaan; 12) Kesküla, Juhan; 13) Karstens, Wilhelm; 14) Poska, Iwan.

3. linnajaos.

1) Pung, Mihkel, 2) Saat, Hans; 3) Bauer, Heinrich, 4) Kunberg, Paul; 5) Jegorow, Iwan; 6) Wahtmeister, Friedrich; 7) Arro, August; 8) Niggol, Otto; 9) Reier, Hermann, 10) Amisep, Mikk; 11) Kisgas, Oskar; 12) Krikk, Eduard.

4. linnajaos.

1) Bergmann, Jaan; 2) Trakmann, Friedrich; 3) Jürgens, Johann; 4) Kuusik, Timofei; 5) Moormann, Kristjan; 6) Kann, Nikolai; 7) Serdjuk, Wassili; 8) Pinkowski, Wilhelm; 9) Orras, Jüri; 10) Kirnmann, August; 11) Ewer, Karl; 12) Reintam, Otto, 13) Freiman, Otto; 14) Potapow, Wladimir.

5. linnajaos.

1) Andrejew-Gorbatshew, Wassili; 2) Uusen, Arthur; 3) Aben, Jakob; 4) Lilienthal, Jakob; 5) Uesson, Anton; 6) Linzbach, Madis; 7) Krjukow, Aleksei; 8) Karro, Jakob, 9) Weinberg, Ewald, 10) Annusson Jüri, 11) Buldas (Bulders) Aleksander; 12) Peterson, Ernst; 13) Preismann, Juhan; 14) Hanstein, Willem; 15) Wassiljew, Peeter; 16) Tiik, Christophor

6. linnajaos

1) Riesenkampf Nikolai; 2) Oldekopp, Woldemar; 3) Auster, Viktor; 4) v. Wahl, Edgar, 5) Hirsch, Martin; 6) Kopf, Joosep; 7) Tannebaum, Ilmar; 8) Mickwitz, Christophor; 9) Benecke, Otto; 10) Bätge, Eduard; 11) Koch, Arthur, 12) v. Schulman, Robert; 13) Koch, Harry; 14) Jürgens, Aleksander, 15) Falkenberg, Friedrich

—ts.

Kodumaalt.

Anijalt. Külma näitab kraadiklaas 27—30 kraadi, mäherdust isegi wanemad inimesed enam ei mäleta. Ahjuküte on kallis ja praeguste umbsete teedega tükkas kohale wedada. Kaugemad maamehed ei pääse täistuisanud teede pärast koormatega linna.

Lastehaigusi, nagu köha, peawalu jne., tuleb kange külma järeldusel tihti ette. Iseäranis kannatawad nende all koolilapsed. Paiguti põewad terwed perekonnad. Wanarahwas arwab, et pikalt pidawale külmale talwele kauawältaw soe suwi järgneb.

Maki.

•

Korru-Udwalt. Suhkrujagamine. Neil päewil jagati jaanuarikuu suhkur, ½ naela hinge peale, wallawalitsuse kaudu rahwale wälja. Suhkrusöögist harjutati meil wäga korralikult. Esmalt anti ½, siis ¾ naela, ja wiimaks usaldati terwe nael korraga hinge kohta anda. Nüüd pidime aga jälle poolega leppima.

Laenu-hoiuühisuse peakoosolek on 26. weebruaril. Otsustamisele tuleb ka majaehitamise küsimus. Praegu asub ühisus koolimajas. —olets—

•

Kadrinast. Haridusseltsi peakoosolek peeti pühapäew 12. weebruaril seltsi koolimajas ära. Aasta ülewaatest selgus, et selts läinud aastal aineliselt tubliste on edasi jõudnud. Kõik sissetulekud on eelarwega wõrreldes hulga kaswanud, iseäranis kingitused, millede summa aasta kohta 590 rubla wälja teeb. Selle läbi on ka seltsil wõimalik olnud aasta jooksul wõlga 1025 rbl. ära tasuda. Ülepea on sisse tulnud 4846 rbl. ja wälja läinud 4788 rbl. Warandust on seltsil 26.966 rubla eest, wõlgasid 17.780 rbl., seega wõlgadeta warandust 9216 rbl. wäärtuses. Kinnitatud on warandus 22.000 rubla eest. Kooliõpilaste arw on kaswanud; kool töötab kahe õpejõuga. Raamatukogust nõutakse raamatuid elawalt. Pidu-toimekonda on pea kõik omad liikmed koondatud, kuid uute tegelaste läbi wõis selts siiski aasta jooksul 936 rbl. puhastkasu sisse wõtta. —r.

Toetage neid, kes isamaa-altarile on toonud oma kõige suurema wara — terwise.

Annetusi wigastatud sõjameeste heaks wõetakse wastu kõikides suuremates ärides, ajalehtede kontorites ja Linnadeliidu Tallinna komitees, Wene uul. nr. 8

•

Wirumaalt. Põllutööliste kauplemine on kibedaste käsil. Mõisa moonamehed ütlesid enamaste igas mõisas küünlapäewal lepingu üles. Põhjuseks on wäike palk. Nähtawaste oldakse mõnes mõisas palgalisaga õige kitsi. Moonameestele lubatakse 150—170 rubla raha ja moon; nii on palka ainult 50 rubla wõrd kõrgendatud. Et see palk elunõuetele ei wasta, siis ei tee töölised weel kindlat kaupa. Mõisad saawad ikka weel kudagi teenijaid, sest moonamehed on perekonnainimesed ja saawad mõisast korteri kui ka wilja. Mis aga taluteenijatesse puutub, siis on neid lausa wõimata leida; palju noorimehi, kes taludes sulasena teenisid, on sõjawäljal, mõni üksik wallaline inimene aga otsib mujalt tööd, kus rohkem teenib. Tõde.

•

Paidest. Seltside ja ühisuste asemikkude koosolek maakonna agronomi ametissekutsumise asjus jäi 19. weebruaril pidamata, sest et peale Paide seltsi ja ühisuste wäljastpoolt ühtegi asemikku ei olnud ilmunud, ehk küll koosoleku kutsed kõikidele maakonna ühisustele ja põllumeesteseltsidele olid saadetud. Kohalikkude asemikkude omawahelisel läbirääkimisel jõuti siiski otsusele, et agronom tingimata ametisse tuleb kutsuda. Et agronomi palgaraha kokku saada, wõtawad kohalised ühisused oma käesolewa aasta eelarwetesse sellekohased summad üles. Sellepärast on soowitaw, et ka teised maakonna ühisused, kes agronomi ametisekutsumist tarwiliseks peawad, aastakoosolekutel teatud summa agronomi toetusrahaks eelarwesse wõtaksid. Läheb ju maakonna seltsidel ja ühisustel niisamuti agronomi tarwis ja sellepärast oleks ülekohus siis kõike toetusraha maksmist ainult linna ühisuste kanda jätta. —h—

•

Amblast. Raka kooli kohta kirjutati hiljuti siin lehes, et kooliõpetaja Kalew selle kooli pealt lahkuma pidanud, sest et ta inspektori poolt kinnitust ei leidnud. See teade on ekslik, sest inspektorilt tuli kinnitus. —ab—

•

Mõisakülast. Külm takistas koolitööd. Lastele seletati, kellel sooje riideid pole, jäägu külma ilmaga koju. Haigusi, iseäranis leetrid, on liikumas. Siin töötab kaks kooli. Eesti Haridusseltsi kool ja Ars'i gümnasium. —ala—

•

Pärnust. Leiwapuudus on meil suur. 15. skp. saime leiwawabrikust wiimast korda leiba. (Kirjutatud 19. skp.) Oodatakse suure igatsusega müügikorraldust ja leiwajahu.

Weebruari- ja märtsikuu suhkru, 4 naela, saime kätte. Andmata jäi wahepealt detsembri ja jaanuari eest.

Petroleumi pole weel meie juurde jõudnud: korterites walitseb pimedus. Et aga pimedas toas wilets istuda, sellepärast on wäljas jalutajaid palju. —nn—

•

Torist. Angelbamise mõttes tellisid mitmed kohalistest ühispiimatalitustest rohkemal hulgal wõid ja maksid käsiraha ära, kuid nüüd, kus wäljawedu keelatud, on mehed kimbatuses ja nõuawad käsiraha tagasi. Et wõid rohkeste tagawaraks ja tarwitamine wähene, siis on ka hind 260 kop. pealt 185 kop. peale langenud.

Petroleum on kauplustest juba mitu nädalat otsas.

Rukkipuudus on teraw. Kui õnnekombel weskist puudawiisi juhtud saama, siis tuleb selle eest 450 kop. maksta. Odrad maksawad 350 kop. puud. O—t.

•

Karksi-Nuiast. Elukallidus on walus. Ka kalli raha eest pole wõimalik toiduaineid osta. Ümbruses asuwad meiereid müüwad piimasaadused ümbersõitwatele ülesostjatele, perenaised wiiwad linna. Pole saada piima ja ka leiwa järele tuntakse puudust, sest kohalikud pagarid ei suuda niipalju küpsetada, kui tarwis. Turul ei leidu midagi peale kanade ja munade. A. K.

•

Wiljandist. Sissetulekumaksu alla käib, nagu „R. Westn." asjal ligidal seisja poolt kuuleb, Wiljandi maakonnas üle 600 isiku. Arwatakse aga, et see arw tõeliselt palju kõrgemale ulatab. Uus maksuinspektor Korjakin jõudis juba kohale. Senine inspektor Korneljuk määrati Tartu ametisse.

•

Tartust. Eesti põllumeesteseltsi aastakoosolekust, mis 19. weebr. ära peeti, wõttis 35 liiget osa. Käesolewa aasta eest on 72 liiget maksu ära tasunud ja seega oli koosolek otsusejõuline. Eestseisus on küsimuse esile toonud, kas Wahi talu edasi pidada, Põhja-Liiwimaa Põllutöö Keskseltsile edasi anda, wõi koguniste eraisikule kasuga edasi müüa. Pikemate läbirääkimiste järele anti see küsimus lõpulikuks otsustamiseks eestseisusele. Seltsi aruanded, peale Wahi oma, olid alles lõpulikult kokku seadmata ja jäid wastu wõtmata. Selts pidas läinud aastal üheainuma peakoosoleku; eestseisuse ja Wahi nõukogu koosolekuid oli 16, kus peaasjalikult Wahi majapidamisesse puutuwaid küsimusi harutati. Eestseisusesse waliti esimeheks J. Tõnisson, abideks Ed. Ehrlich ja J. Mägi, kassap. O. Liigand, abideks Ed. Koot ja J. Tiidt, kirjatoim. M. Pill, Aug. Ehrlich ja Aug. Mõ[illegible]u, kirjakogu hoidjaks K. E. Sööt, ilma ametita Ed. Kusik, A. Püss, K. Unt ja P. Munna.

•

Räpinast ja Põlwast. Praegused hinnad on: rukkid 3 rbl., odrad 2 rbl. 80 kop., nisud 4 rbl. ja kaerad 2 rbl. 30 kop. puud. wõi 1 r. 75 k.—2 rbl. ja sealiha 70—85 kop. nael, kanamunad 15 kop. paar, piim 15—25 kop. toop, heina puud kuni 1 rbl. Tallinnast antakse juba kuni 13 rbl. nael ja siiski pole saada. Et loomi sunniwõtmiste järele wähe, siis pole ka loota, et oma pargitud nahad poekauba aset täidaksid. Sulasele antakse kuni 400 rbl. ja tüdrukule üle 200 rbl. aastas.

Enam jagu wallakoolid seisab kooliõpetajate puudusel. Mõnedes on asetäitjad ametis, kes ilma ettewalmistuseta. — Räpina ja Põlwa postkontoritele on weel Meekste ja Mamaste postijaoskonnad juurde tulnud. Mõnel pool on nõndanimetatud postiringkonnad tegewuses. Teatawa ringkonna taludest ehk peredest käidakse kordamööda posti toomas ja wiimas.

Wargused, mis siinsetes kihelkondades paljude aastate wältusel haruldased juhtumised olnud, hakkawad jälle sagedamine korduma. Isegi niikaugele on selles mindud, et juba surnuaedadest ristidelt waskplaata ära kistud. W—r.

•

Wõnnust. Kirikuõpetaja J. Treumann wiibib sõjawäljal. Kambja õpetaja F. Ederberg on siin kirikliku asjaajamist toimetanud ja Tartu Pauluse koguduse abiõpetaja L. Raudkepp suurte pühade ajal jumalateenistust pidanud. Hargla õpetaja J. Tiedemann katsus koolisid ja alustas kewadel peakooli. Kursi õpetaja Saarmann pidas suwel wahetewahel jumalateenistust. Uueks kirikukonwendi eestseisjaks waliti ja kinnitati eestlane Kuristo mõisa omanik Hain.

Kihelkonnakool töötas esimesel pooleaastal 1916. a. asetäitja kooliõpetaja Tanni juhatusel. Kihelkonnakooliõpetaja Hansing wabastati hädise terwise pärast kroonuteenistusest ja alustas sügisel koolitööd. Kooliõpetajate puudusel seisawad koolid: Rasinal, Kuristal, Hamastes, Terikestes, Kärsal, Ahjamõtskülas, Pedaspääl ja Perawallas. Lootwima kooliõpetaja Lätti pani enam kui 30-aastase wiljarikka töö järele ameti maha. —pp—

Kohtukoda.

Wõisiku mõisa omaniku Leo von zur Mühleni protsess*).

Teisel kohtupäewal 17. weebr. kestis lõuna waheaja järele tunnistajate ülekuulamine ühtesoodu edasi. Kuno Weidemann, kes jürip. 191 kuni jüripäewani 1915 Wõisiku mõisas walitsejaks olnud, ei tea piirituse kõrwalesaatmisest toru kaudu midagi; mõisa töölistele antud aga weega segatud umbes 12 pange aastas. Tema seletused kohtu-uurija ees olnud erapoolikud, sest v. Cossart palunud teda: „Kõik saab õige olema, mis Teie ütlete. Rääkige ainult tõtt ja kui von zur Mühlen lõks langeb, wõite Teie suure tasu saada." — „Kui palju?" küsinud eestöömees Grauberg. „400—500 rbl?" — „See on tühi asi", ütelnud v. Cossart. „Palju rohkem, kuni 10 tuhat wõite saada."

Kohtuistumine kestab õhtu kella 10-ni.

Kolmas kohtupäew 18. weebr. on alguses üksluine. Ikka jälle lõpmata rodu mõisa töölisi, kes kohtusaali ilmudes ära kohmetawad, arali kõnniwad ja kõnelewad, nagu oleks nad ise millestki süüdi. Omajagu aega wiibab ka Wene keelde tõlkimine.

Tähelepanemisewäärilisem tunnistaja on endine Wõisiku wiinapõletaja Welt (1908—1911), kes juba kolmanda tunnistajana tõendab, et v. Cossart teda ülekuulates mõista andnud, et kui tal von zur Mühleni wastu midagi teada peaks olema ja kui ta seda kohtus awaldaks, nõnda et wiimane trahwitud saaks, siis oleks temal, tunnistajal, wähemalt 3000 rbl. tasu loota.

Siinkohal olgu tähendatud, et tunnistused rahapakkumisest ja „äraostmisest" õige huwitawat küsimust puudutawad. Nimelt on aktsiisiametnikkudel, kes oma tegewuse alal mõnesuguste kuritegude jälile saawad, nõnda et süüdlased trahwitud saawad, õigus umbes pool trahwirahast omale saada. V. Cossart aga on warsti pärast protsessi algatamist detsembrikuus 1914 oma ülemusele teada andnud, et ta ennast igasugustest tasusummadest, mille peale tal protsessi wõitmise korral õigus oleks, täieste lahti ütleb. Seda teatas ta ka kohtu ees esimesel kohtupäewal.

Lukusepp Mugur ja katlasepp Metsamärt Wiljandist ja endine Wõisiku mõisa masinist Ruut tõendawad, et Wõisiku wiinawabriku toru Wiljandist, Leppiku töökojast wiidud. Lukusepp Osoling on seda paigale seadmas käinud ja selle juures toru tarwiliselt painutanud, mille läbi aga lõhed sisse tekkisid. Osoling on lõhed tina ja wasega kinni jootnud, nõnda et isegi aktsiisiametnikud midagi ei olewat märganud. Seda on ta ise tunnistajatele rääkinud ja koguni kinnijoodetud pragusid neile näidanud. Toru paigaleseadmine oli 1909. a. algul. 1914. a. sügise on tähendatud toru Wiljandisse Metsamärdi töökotta parandada toodud. Et torul aga liig palju auka sees olnud, ei ole Metsamärt nõus olnud toru parandamiseks wastu wõtma. Kohe pärast seda pandi toru aresti alla ja asja kohta algas uurimine.

Tunnistajate ülekuulamisega jõutakse õhtu hilja lõpule.

Neljas kohtupäew 19. weebr. algas kell 12 lõunal. Õhtusel koosolekul töötati ühine küsimiste-kawa ekspertide jaoks wälja, mis 20 punkti sisaldas.

Wiiendal kohtupäewal 20. weebr. ei jõudnud eksperdid oma tööga lõpule, sellepärast ei peetud ka mitte kohtuistumist. Eksperdid tegid kibedaste tööd homm. k. 10 kuni öösel k. 12-ni. Nemad uurisid piirituse-toru ja rehkendasid kolme (1911—1913) aasta jooksul toru aukudest wälja joosknud piirituse hulka.

Asundusest.

Swetloje Oserost (Simbirski kub.).

Jõulu ajal teatasin, et ilmad meil kaunis rahuldawad. See aga kestis ainult jõuluni saadik. Nüüd on pakane näärikuu läbi üle 20 kraadi ulatanud ja mõnikord koguni üle 30 kraadi.

Jumalateenistust meil kolmel pühal ei peetud, sest et asunduse peremehed ei tahtnud köster-kooliõpetajale Normannile köstri palka maksta, mis ta lisaks nõudis. Kuna nüüd juba rohkem kui pooled pered köstri palga ära on maksnud, siis peab köster jälle kirikus jumalateenistust. Nüüd hakkawad ka pasuna- ja laulukoorid koos käima. Asunduse koolivanem lastakse lahti, sest et tema kooli ei toeta.

Asunik.

---

*) „Post." järele. Algus „Pwlht." nr. 42. sees.

Liiduriikide Petrogradi konwerentſi järelkaja.

Londoniſt. 21. weebr. Lord Milner, kes Petrogradi konwerentſiſt oſa wõttis, ſeletas jutuajamiſel Reuteri agenturi eſitajaga, et kätteſaadud tagajärjed ſuuremad on kui oodati. Saatkonna liikmetele ſai Keiſri-Majeſtedi poolt wäga auſtaw wastuwõtmine oſaks, Keiſri Majeſtet tarwitab iga juhtumiſt, et näidata, kui wäga meelt mööda meie külaskäik oli. Konwerentſil kätteſaadud edurikkad tagajärjed kujuneſid niiſugusteks ſuurel oſal juſt Keiſri Majeſtedi toetuſel.

Konwerentſil ei räägitud uueſt tegewuſewiiſiſt, waid kõneldi enam kokkuliituwaſt ühiſeſt tegewuſeſt ſõjapidamiſe alal.

Kätteſaadud tagajärjed on ſeda enam kaſulikud, et ſuuremas hulgas küſimuſtes täieliſele kokkuleppimiſele jõuti.

Milneri peale awaldas ſügawat mõju ſüdamlik wastuwõtmine Wenemaal ja palaw ſõpruſetunne Inglismaa wastu. Igal pool awaldati ſoowi, et ſõjaaegne ühendus ka rahuaegſele ſõpruſele kindla aluſe paneks.

Wenemaa poliitiliſe olukorra mõjuſt ſõjapidamiſe peale rääkides ſeletas Milner, et ta ſeltskondliſes arwamiſes lahkuminekut et märganud ſõja edaſijatkamiſe ja Wenemaa oſawõtmiſe küſimuſes. Wenemaal peawad kõik ühte eesmärki ſilmas, nimelt — ſõda rutuliſelt ſoowitawale lõpule wiia.

Üheainſa küſimuſe juures tekkiſid waidluſed, nimelt — kas ajas walitſus õiget poliitikat, kas tegi riik kõige ſuurema jõupinguluſe. Waidluſed puudutaſid ainult adminiſtratiwſeid abinõuſid, mida ka Inglismaal tähele paneme.

Igal pool nägi Milner otſuſtawat tahtmiſt ſõda edaſi pidada, et riik kõik oma jõu waekauſſi paneks, et ſaakſid kõrwaldatud puuduſed, mis nõrga korralduſe tagajärjel tekkiſid. Pta.

Wiimaſed teated.

Skandinawia riigid hakkawad raudraha walmiſtama.

Kriſtianiaſt. 18. weebr. Rootſi, Norra ja Taanimaa tegid 9. weebr. lepingu, mis Skandinawia riikides raudraha walmiſtamiſt kawatſeb. Sellekohane eelnõu pandakſe riigipäewale ette. Raudrahad walmiſtatakſe praeguste rahade ſuuruſes ja wäärtuſes.

Rootſi miniſterium ametiſt lahkunud; kuningas ei wõta palwet wastu.

Stokholmiſt. 21. weebr. Kõik miniſtritekogu liikmed andſid kuningale ametiſt lahkumiſe palwekirja ära. Kriiſiſe küſimuſe juures ſeletas kuningas miniſtrite-nõukogus: Ma mõiſtan põhjuſt, mis ametiſt lahkumiſe päewakorrale tõid. Selle peale waatamata uſaldan ma oma nõuandjaid täieste; nad tunnewad erakorraliſi tingimiſi, mis ſuure Europa ſõja tagajärjel tekkinud.

Praeguste olude juures toob muudatus miniſtrite kabinetis kahtlemata mõneſuguſe ſegaduſe kaaſa ja wõib ka põhjuſt anda arwamiſeks, nagu lahetaks poliitiliſt olukorda muuta, mis ſiſuliſelt praegu kõige kindlamat erapooletuſt eſitab. Nimetatud juhtmõtteid ja minu wastutawat ſeiſukorda tähele pannes, loen tarwilikuks teie ametiſt wabaſtamiſe palwet tagaſi lükata. Walitſuſe woimu juureſt lahkumiſe aſemel palun teid tungiwalt kõike jõudu ſelleks tarwitada, et praeguſeſt raskeſt ſeiſukorraſt wäljapääſemiſe teed leida ja oma kohtadele jääda.

Peale nõupidamiſt ſeletaſid kabineti liikmed, et nad ametiſt lahkumiſe palwe alale jätawad, kuid ſiiski nende kätte uſtud miniſteriumite etteotſa jääwad, lootes, et kuninga ſoow ſeiſukorraſt wäljapääſemiſeteed leida, täide läheb. Pta.

Italia ühendab kõik ametkonnad wõitluſeks weealuste paatide wastu.

Roomaſt. 21. weebr. Ametlik ajaleht toob kuninga käſukirja, mis kõik ametkonnad ühendab wõitluſe otſtarbel weealuste paatide wastu ja merekaubanduſe alal. Tegewuſe etteotſa jääb admiral, kellele iſeäraliſed wolituſed antakſe. Uue ühendatud ametkonna kohuſeks jääb kaubalaewade ſõjariiſtu panemine ja rahaliſe taſu määramine waenlaſe weealuste paatide põhjalaſkmiſe eeſt. Pta.

Naisterahwaste õiguste laiendamine Italias.

Roomaſt. 21. weebr. Miniſter Sakki pani parlamendile ſeaduſe-eelnõu ette, mis kõikidele naisterahwastele kodanliſi õiguſi kawatſeb anda. Miniſter ſeletab, et õiguste kitſendamiſe ärakaotamine praeguſel ſilmapilgul ſuure moraaliſe tähtſuſe omandab ja õiglaſeks taſuks on naisterahwastele nende iſamaaliſe töö eeſt ſõja kaſuks. Pta.

Päewauudiſed.

Uus Soome riigilaen.

Kõigekõrgemalt poolt anti Soome ſenatiſe luba uut 75 miljoni margaliſt lühikeſaja laenu teha.

Poſtiſaadetuste hinnata ſaatmiſe aſjus

peeti mõne päewa eeſt ametkondade waheliſt koosolekut. Kõikide miniſteriumide eſitajad olid ſelle poolt, et edespidi kõikide ametkondade, omawalitſuſe aſutuſte ja heategewate ſeltſide ning aſutuſte kirjad ja pakid nagu igaſuguſed erakirjadki ainult makſu eeſt poſti kaudu edaſi toimetatagu. Mõtete lahkuminekut ſünnitas ainult küſimus, kas ka poſti ja telegrafi walitſuſe omad ametlikud kirjad ei tuleks makſu alla panna. Ühiſele otſuſele ſelles aſjas ei jõutud ning küſimuſe otſuſtamine läheb miniſtrite-nõukogusſe.

Ew. Luteri uſu kirikuſeaduſe uuendus.

Baltimaa kirikuſeaduſe uuendamiſe nõukogu kohtuminiſtri abi Sjaſchenko eesiſtumiſel pidas laupäewal oma esimeſt iſtumiſt, nagu pealinna lehed teatawad. Otſuſtati ühes praeguſe eelnõuga ka ſee eelnõu läbi waadata, mille ſiseminiſterium 1911. a. wälja töötas. Nõupidamiſteſt kutſutawat Baltimaa küſimuſte tundjad oſa wõtma.

Seatiha kindlad hinnad,

mis teatawaste üleüldiſelt tahetakſe ſiſſe ſeadida, ei panda Liiwimaa kubermangu kohta mitte makſma, nagu „R. Weſtn." „Wal. ſeadl. ja määr. Kogu" järele teatab.

Raudteerongid Narwa — Pihkwa wahel,

mis ſeni nädalas ainult kolm korda käiſid, on nüüd jälle igapäewaſteks uuendatud, nagu „Uusleht" wakſalis üles pandud kuulutuſe järele teatab. Narwaſt wäljaſõit on iga päew k. 4 p. lõuna.

Põhja-Balti Komitee tegewuſeſt.

Teatawaste kuulutati minewal ſuwel üleüldine hobuste rekwiſitſioni määrus wälja, mille järele iga talupoja majapidamiſe kohta ſunniwõtmiſe korral ainult üks hobune pidi jääma. Põhja-Balti Keſkkomitee aſtus wiibimata ſeks ſammuſid, et Baltimaal, nagu mõiſate nii ka talupoegade majapidamiſes iga 6 tiinu külwipinna kohta üks hobune ſunniwõtmiſe korral jäetaks.

Selle kohta tuli põhja wäerinna ſõjawäe waruſtamiſe peaülema käeſt jaataw wastus, kuid ainult Liiwimaa kohta. 23. ſept. 1916. a. ſaatis Põhja-Balti Keſkkomitee uue palwekirja, kus nimetatud määruſe laiendamiſt ka Eeſtimaa kohta paluti. Ka ſee palwe leidis tähelpanemiſt, nagu ſelleſama peaülema wastus 28. jaan. ſ. a. tõendab. Nii on ſiis ka Eeſtimaal määrus makſew, et üleüldiſe hobuste ſunniwõtmiſe korral ka talupoegade maade peale iga 6 tiinu kohta üks hobune jäetakſe.

Preeſter W. Ink †.

Põltſamaalt teatatakſe „Poſt.", et Aleksandri kooli kuratoriumi aſjus tuntud preeſter W. Ink ſeal ööſel wastu 21. ſkp. ära ſurnud.

Õpetöö keſkkoolides

lõpeb 20. mail. Klaſſieksamid jääwad ka tänawu ära.

Annetuſed hariduſe heaks.

Eeſti Nooreſookaswatuſe Seltſile on Leewaku wabriku omanik A. Reinomägi 300 rbl. ja Tartu Eeſti Majanduſeühiſus 50 rbl. kinkinud.

90 puuda ſuhkrut waraſtatud.

Puka raudteejaama aidaſt on, nagu „Poſt." teatel 14. weebr. ſelgunud, 90 puuda peaſuhkrut ära waraſtatud. Suhkur oli ümbruskonna elanikudele wäljajagamiſeks määratud.

Kelmi uus kriugas.

Läti leht „Lihdums" jutuſtab Wolmariſt: Keegi tundmata ametniku mundris iſand wõttis õhtul woorimehe ja käskis ſelle kiireſte linna kaugemale äärele ſõita, kus temal mingiſugune rutuline aſi õiendada. Kohale jõudes andis „ametnik" woorimehele kirja ja käskis ſelle kellegile majas elawale iſikule ära anda. Woorimees waidles küll wastu, et temal noor, kärſitu hobune ja laſ' „herra" iſe annab kirja ära. Wõõras aga ajas kangeſte peale, ſeletades, et tema on haiglane ega ei wõi käia. Wiimaks, kui ſõitja head ſootraha tõotas, andis woorimees järele ja läks kirja wiima. Sel ajal aga, kui woorimees kirjaſaatjat, keda ſeal majas üleüldſe ei elanudki, aſjata taga otſis, kadus „herra" ühes woorimehe hobuſe ja ſaaniga. Ümbrikuſt leiti paljas walge paberileht. Woorimehe kahju ligi 1000 rubla.

Kohalikud teated.

Wigaſtatud ſõjameeſte õpetöökodade aſutamiſeſt Tallinnas.

—r— Praegu wiibib tööſtuſe ja kaubanduſe miniſteriumi kõrgem ametnik L. Schmeling Tallinnas, kes eraldi ſelleks ſiia ſaadetud, et inwaliidide õpetöökodade ſiſſeſeadmiſt juhatada. Teatawaste on miniſteriumi poolt Tallinna ſelleks 105.000 rubla määratud. Töökojad aſukſid linna kunſt-tööſtuſe kooli juurde.

Muu ſeas käis hr. Schneling eila ka Linnadeliidu Tallinna Komitee algatuſel elule kutſutud inwaliidide raamatuköitmiſe ja papitööde õpetöökoda Pikal uul. nr. 47 waatamas ja awaldas täielikku rahulolemiſt, et ettewõte mitte ükſi õpetöökoda ei ole, waid ka tüüpiline tööſtuſe-aſutus, kuſt wigaſtatud ſõjamehed iſeſeiswate töölistena wälja tulewad.

Politehnikumi-kurſuſte awamiſeks Tallinnas luba antud.

—r— Pikal uul. aſuw inſh. Shtſhukin, kes jooniſtamiſetundiſid annab, on tööſtuſe ja kaubanduſe miniſteriumiſt luba palunud politehnikumi-kurſuſte awamiſeks. Eſialgul wiiwitanud miniſterium ſellekohaſe luba wäljaandmiſega, teades, et ka Tallinna linnawalitſuſel tehnikumi awamine kawatſuſel. Hiljem ſaatnud aga mitmed kohalikud wabrikuwalitſuſed miniſteriumi teated, et nad Shtſhukini palwet toetawad — ja ſelle peale ſaadetud miniſteriumiſt kurſuſte eſialgne awamiſe luba telegrafi teel Tallinna, kuna põhjuskiri hiljem kinnitatakſe.

Eeſti kunſtinäituſe luba.

—s— Eeſtimaa kuberner on Eeſti Kunſtiſeltſile luba annud St. Kanuti Gilde ruumides kunſtinäituſt 5.—23. märtſini ära pidada.

Wiimaſele koosolekule

palub linnapea kõiki wana wolikogu liikmeid täna õhtu kell 7 raekoja ſaali kokku tulla.

Tallinna linna gaaſiwabriku ja weewärgi direktori walimine

wõetakſe wiſtiſte tulewal nädalal ette. Kandidatide üleſandmiſeks oli wiimane tähtaeg teatawaste 15. weebruaril ja ſeniajani on endid üleüldſe 15 iſikut üles annud, nende hulgas ainult 3—4 eeſtlaſt. Üleſandmiſte järele otſuſtades on walimine nende hulgaſt igatahes raske, ſeſt et kõik kandidadid ſeni ainult ühe tegewuſeharuga lähemalt tegemiſt on teinud: ühed ainult gaaſiwalmiſtamiſega, teiſed ainult weewärkidega jne. Lähemalt oleme neiſt kandidatideſt paari nädala eeſt juba teatanud. Seekord jäi aga nimetamata keegi Auſtria ſõjawang, teedeinſhener Karl Koſſek, kes praegu Taſchkentis aſub. Ta on rahwuſe pooleſt tſheh ja kõrgema hariduſe Praga politehnikumis ſaanud, mille ta kiituſega lõpetanud. Enne ſõda on ta Tſhehis Klotowi linna elektrijaama, weewärgi ja gaaſiwabriku juhatajaks olnud. Ütleb peale Sakſa, Ingliſe ja Prantſuſe keele kaunis wabalt Wene keelt mõiſtwat ning tõotab ſiia ametiſſe ſaades lühikeſe ajaga ka Eeſti keele ära õppida.

Praegu on linna gaaſiwabrik ilma kindla juhatajata, ſeſt inſh. Mauritz on ſealt tegewuſeſt juba lahkunud, kuna ajutiſelt tema aſet linna elektrijaama praegune ajutine juhataja inſh. Kogel täidab. —t—

Linnakaſſa, raamatupidamine ja majanduſekomiſjon

aſuwad tänaſeſt algades uutes ruumides Mundi uul. Gonſiori aſutuſe majas teiſel korral (Linnapanga peal). Nendeſt tühjaksjäänud ruum raekojas jääb wiſtiſte linna-ameti kantſelei kätte.

„Roſſija" wõõraſtemaja,

mis Harju uul. aſub, on kinni pandud. —r—

Wene-Balti laewatehaſe juhatus ja töölised

on ſõjawangide toetamiſeks 2000 rubla annetanud, mis Linnadeliidu Tallinna Komitee kätte ära anti.

Korjanduſeſt wigaſtatud ſõjameeſte heaks

wõetakſe Tallinnas elawamalt oſa, kui ſeda ette wõis arwata. Linnadeliidu kohalik komitee, kes korjanduſe eeſotſas, on otſuſtanud weel 6,500 rubla eeſt kwiitungiraamatuid juurde tellida. Annetatakſe korraga ka ſuuremaid ſummaſid, 25—100 rubla. —r—

Ülewenemaaliſe Linnadeliidu Tallinna komitee

awaldab ſüdamlikku tänu Tallinna linnapeale, linnawolinikkudele ja teiſtele iſikutele, kes piduſöögil 18. weebr. Wene Seltſimajas wigaſtatud ſõjameeſte heaks 423 rbl. ohwerdaſid.

Eſimees: M. Pung.
Sekretär: K. Lepp.

„Estonia" teater.

Täna mängitakſe „Krahw Lukſemburgi" teiſt korda.

Ettewalmiſtuſel on Ge-Ge draama „Trilby", mis teiſipäewal pr. N. Pinna ja B. Kuuſkmanni auõhtul ette kantakſe. Teatribüroo.

Tarbeainete muretſemine „Dwigateli" töölistele.

Nende päewade ſees anti töölistele wabriku poeſt jahu. Kümme naela esimeſt ja 9 naela teiſt ſorti. On kuulda, et wabriku poes ka töölistele riidemüüki kawatſetakſe ſiſſe ſeada. —e.

Suhkrutſhekkide jagamiſe aſjas

tuletame meelde, et keſklinna jaole tſhekid täna õhtul kella 6—8 tarbeainete bürooſt wälja antakſe.

Suhkrumüüjate kaupluſte nimekirjaſt teiſipäewaſes lehes oli Maaſepa kauplus (S. Tartu maant.) ekſikombel wälja jäänud.

Tallinna ſaunapidajate koosolek

peeti linnapea kokkukutſel teiſipäewal raekoja ſaalis ära, küſimuſe harutamiſeks, kas ei oleks wõimalik ſaunahindaſid alandada ja ſaunapäewade arwu ſuurendada. Küſimus on üles wõetud kuuldawaste ſel põhjuſel, et inimeſed kõrgete hindade ning ſaunapäewade wäheſuſe tagajärjel wiimaſel ajal liig wähe ſaunas käiwad, mille tagajärjel kõikſugu haiguſte arw ſuureneb. Saunapidajad waidleſid hindade alandamiſele kindlaste wastu, ſamuti arwati, et ka ſaunapäewade rohkendamine palju ei aitaks, ſeſt et inimeſed harjunud on enamaste ainult teatawatel päewadel ſaunas käimas. Laupäewal peetakſe ſamas aſjas uus ſaunakoosolek ära, mis ajaks nad lähemat arwuſtikumaterjali omanikkude oma wastuwaidluſte põhjenduſeks ette toowad. —t.—

Eeſti Rahwa Muſeumi hoone ehitamiſeks

ſaatſid „Päewalehe" toimetuſeſſe:

Keiſer Peeter Suure portu mehanika-töökoja katelſeppade jaoskonna eeſtlaſed panid endi wahel kokku 63 rubla. 5 rbl. annetaſid — L. Kiwi; 2 rbl. annetaſid — G. Prits, Rõõmus, J. Oha ja W. Prefs; 1 rbl. — A. Juurikas, K. Tulper, E. Mitt, M. Tera, J. Saumann, J. Lepp, E. Pork, P. Truus, K. Puuſepp, E. Stokberg, K. Worb, J. Uued, J. Steinwald, K. Weiler, E. Norak, A. Kultjapow, J. Jüriſſon, K. Wiibek, K. Uiga, J. Paju, W. Karik, A. Baumann, Tankewitſh, Liiw, K. Sikats (1 r. 50 k.), O. Sinimets, Puusmann; 50 kop. — A. Wali, J. Härjapea, J. Einmal, X. X., M. Paju, A. Rikſon, J. Peterſon, H. Riismann, O. Kaaſik, K. Reomes, Ansman, Kalkun, O. Kaaſik, J. L. (20 k.), A. Wikſtein, H. Klementſow (20 k.), W. Jewſtignejew, M. Dun, W. Peſchehodow, K. Teniſſon (30 k.), Armberg (20 k.), J. Kangro, A. Türner, P. Kerſen, G. Annmas, H. Muſt, M. Prantsmann, K. Tamberg, J. Wingiſſar, J. Bergert, J. Moorus, J. Mäeots, A. Lints, Luik, M. Saar, A. Päärt (60 k.), A. Sepp, J. Kangur, J. Fiskar, J. Käbala, P. Paltman, Hom, H. Turi, J. Uniſoo, A. Puum.

Runne uul. nr. 2 linna teenijad 56 rbl. 60 kop.

Albin Strutzkin 5 rbl., pr. M. Tamm 3 rbl.

Tallinna linna poeglaſte kaubanduſekooli teiſe klaſſi õpilaſed 35 r. 50 kop.

Pikal uul. olewa kõrgema algkooli kolmanda klaſſi Eeſti õpilaſed 8 rbl.

Aleksandri gümnaſiumi kuuenda klaſſi õpilaſed 16 rubla.

Sõjawäeteenijad J. Liiw, A. Piiper ja M. Liiw 1 r. 50 kop.

Keiſer Peeter Suure merekindluſe ehituſe walitſuſe automobili-töötoa Eeſti töölised 25 rbl.

Portu mehanika-jaoskonna waſkſepa- ja plekkſepa-töötoa eeſtlaſed 21 rbl. 63 kop.

A. Tammſaare poolt 1 rbl.

Endiſega kokku on tänaſe päewani „Päewalehe" toimetuſeſſe Eeſti Rahwa Muſeumi hoone ehitamiſeks ära antud 499 rbl. 63 kop.

•

Tallinna eeſtlaſed-kirjakandjad panid enda wahel 9 rubla kokku. 1 rbl. annetaſid: Kaſemets, Lensment, Olliſaar, Selge ja Wentſel; 50 kop. — Kirkmann, Krauſe, Pärs, Sieberg, Sulge, Schleicher, Schönrock ja Walbe.

Õnnetuſed ja kuriteod.

Tulekahju.

—t— Palwepäewa hommikul kella kolme ajal algas Suure turu ääres olewas Petrogradi kaupluſes (kaupmees Jegorowi oma) tulekahju. Wõib olla, et tuli juba palju ennemalt poes õõgus, enne kui teda tähele pandi. Kui tuletõrjujad kohale jõudſid, oli kauplus ſeeſt täitſa leekides. Tuli keſtis hommiku kella kuueni, enne kui taſt jagu ſaadi. Tagant poolt kergeſt ſeinaſt läks tuli läbi ja ſüütas Põhja Laenu-hoiu-ühiſuſeſſe wiiwa trepi põlema, mis oſalt täitſa läbi põles. Ka tungis eeſt akendeſt ſuits laenu- ja hoiu-ühiſuſe ruumideſſe, nii et ſeal mõnekümne rubla eeſt kahju ſünnitas. Muu ſeas langes ülewalt kaks ſülda laenu- ja hoiu-ühiſuſe päralt olewaid kaſepuid läbi ärapõlenud lae alla kaupluſe ruumideſſe. Muidugi andis niiſugune hea tulemoon leekidele tubliſte hoogu.

Tähendatud kaupluſes oli peenike, kallihinnaline riidekaup, nagu ſiid, ſamet, plüüs jne. Tuli rikkus pea täitſa kauba ära. Mis ka järele jäid, need on läbi ſuitſenud ja weega libedaks tehtud. Ükſikud pooleldi põlenud tükid, mis uulitſale loobiti, ei ole nimetamiſewäärt. Iſeäranis kaupluſe pahempoolſes oſas märatſid leegid ſuure jõuga.

Kõneldakſe, et tuli poes olewaſt wiletſaſt ahjuſt alganud, mida eelmiſe päewa õhtul köetud.

Kauplus olnud 35.000 rbl. eeſt kinnitatud, kuna riiete wäärtus, mis tules hukka ſai, 156.000 rbl. peale tõuſis.

Waras ajalehe kontoris.

—t— Palwepäewa ööſel tungis waras „Tallinna Teataja" kontori ruumideſſe. Ta oli hoowi pealt (kontor on hoowi poolt teiſel korral) weetoru mööda üles roninud ja ſiis aknaſt läbi kontori ruumideſſe tunginud. Seal lähedal elaw kojanaine kuulnud krõbinat ja teatanud telefoni teel politſeiſſe. Nüüd katſunud waras ära põgeneda, et aga ukſed ümberringi kinni olid, läinud keldriſſe peitu. Sealt wõtnud politſei ta kinni. See oli umbes 15-aaſtane Läti poiſs.

Wargus.

—k.— Niine uul. nr. 2 pööningult on tabaluku lahtimurdmiſe teel Anna Brenbiſi peſu 13 rbl. wäärtuſes ära waraſtatud.

Wastutaw toimetaja G. E. Luiga.
Wäljaandja B. Wäns.
Дозволено военною цензурою.

Sulaſt
tarwitab J. ja A. Paalmanni trükikoda W. Karja uul. nr. 12.

Tarwis moonamehi,
karjatüdrukut ja tublit naisterahwast moona peale. Järele kuulata pühapäewal enne lõunat Tallinnas, Kaarli uul. nr. 8, krt. 3.

Õpipoiſſi tarwis
Прикащикъ'u kaupluſeſſe Suurel Karja uul. nr. 10.

Õpipoiſſi
tarwis Kullaſepa uul. nr. 8, pood nr 1. Tulla 6—7.

Head waewataſu
ſellele, kes ſoowitab korteri ehk kaaſüüriliſeks, kus kaks tuba wõiks ſaada wanemate inimeſtele. Teat. ſlt. nr. 200 all.

30 rbl. ſellele,
kes üksikutele 4—6 toaga ilma möbliita korteri juhatab. Üles anda: Tina uul. nr. 10, krt. 2. 11

25 rbl. ſellele,
kes korteri annab 1—2 toa ja köögiga, mitte kaugemal kui 15 min. käik Kopli tramwaiſt; adr. S. Ameerika uul. nr. 19, krt. 4.

25 rbl. ſellele,
kes juhatab, nii et kaubale ſaan, korteri 1—2 toaga. Tähe uul. nr. 1, krt. 6.

25 rbl. waewataſu,
kes juhatab, nii et kaubale ſaan, möbleritud korteri 3—4 toa ja köögiga, keſklinna; hinna peale ei waata. W. Karja u. nr. 1, k. 10, Gläſſer.

20 rubl. waewataſu,
kes ſoowitab korteri 1, 2, 3 ehk 4 toaga. Teatada Baltiski m. nr. 35, krt. 7.

10 naela ſuhkrut
ſellele, kes ſoowitab möblitega toa köögi tarwituſega Narwa maant. ümbruſes. Kirj. ſlt. „ſuhkru" all.

Erateeniſtuſes ſeiſew inſener otſib
ſuwekorterit Nõmmele
3—4 toaga. Pakk. palut. ſaata ſlt. „A. K". all

Otſin Nõmmel
2—4 toaga korterit, teatada Pühawaimu uul. nr. 4, krt. 1. Beek, Tallinnas. 2

Piritale ehk Koſe teele
otſitakſe ſuweks tuba ehk wähemat korterit S. Tartu m. nr 63, k. 2.

Otſitakſe 2 tuba
ilma möblita, köögi tarwitamiſega. Pakk. ſlt. „A. P." tähe all. 2

Üksik inimene ſoowib
möbleritud tuba
ceſtukſe ſiſſeläiguga. Teatada kirjalikult ſlt. „S. S." all. 2

Noormees
otſib kaaſüüriliſeks korterit Kopli uul. ka ümbruskonda. Teatada Alemanni uul. 7, krt. 23. J. L.

Noor neiu
ſoowib korterit haritud Wene perekonda. Pakk. ſaata ſlt. K. J. H. all

Waikſed ilma laſteta inimeſed ſoowiwad niiſamaſuguſtega korterit (2 tuba, köök)
wahetada,
ülemiſelt korralt alumiſele, korter on wakſali ligidal. Soowitaw mitte wäga kaugele wakſaliſt. Teatada kirjal. hind ja kaugus ſlt. „wahetus" all.

Soowin poeruumi
toaga wahetada korteri wastu 2 ehk 3 toaga Tehnikeri u. nr. 14, k. 5.

Wiiſakas meeſterahwas ſoowib
üksiku uurde
kaaſüüriliſeks
ehk omaette tuba Kalamaja ehk keſklinna ümbruſeſſe. Pak. teatada [illegible] M. P.

Noormees wõib
kaaſüüriliſeks
tulla Munga uul. nr. 6, krt. 8.

[illegible] ruumid
[illegible] ehk tööſtuſeks kohe ära anda; küſida Heeringa uul. 12, k. 1.

Würtſipood
elukorteriga wäheſe kraamiga wälja ehk korteri wastu wahetada Riiſenkampfi uul. nr. 43-a, krt. 8.

Koplis tehaſes
pood ära anda;
teatuſt ſaab Tatarski uul. 45, poeſt.

Endine Uuekõrtſi
pood
üürile anda. Järele küſida Haljawa koolimajaſt Почт. отд. Раазикъ.

Pakk-tuba
ära anda korteriga Õuna uul. 9 hoowi pealt majaſt küſida.

Sepa töötuba
ühes riiſtadega on ära anda, lähem. teatuſt Tſemendi uul. nr. 4, krt. 2.

Habemeajamiſe-äri
ära anda ühes elukorteriga Wäike Kalamaja uul. nr. 2.

Üriruumid
wälja üürida keſet linna, wõib ka ſöögimaja awada; küſida Wiru uul. nr. 14, kort. 2.

Kohwi-söögisaal
keſet linna, kõige rahwarikkamal kohal kohe juhtumiſi heade tingimiſtega müüa. Ligem. Rataskaewu uul. nr. 14, krt. 7, hra Taal'ilt.

2 maja müüa:
S. Patarei u. nr. 18, hind 35 tuh. rbl., krundi ſuurus 414 ſülda, ja S. Arehna uul. nr. 29—9, hind 25 tuh. rbl., krundi ſuurus 314 ſülda. Teatuſt ſaab Kentmanni u. nr. 7, k. 4, kella 10—12 ja 4—7.

Maja müüa
Wiliardi uul. 15, krt. 14 õhtul kell 6. 2

Karjamõis
on wälja rentida; teatuſt ſaab Purdi mõiſa walitſuſelt, [illegible]

Müüa krunt
5000 □ ſülda ſuur, ühes metſaga Tallinna lähedal Nõmme tee ääres. Teateid ſaab kella 10—1 hom. ja k. 6—8 õhtul Petrogradi wõõraſtemajas nr. 14; telefon nr. 11—41 kuni 1-ſe märtſini ſ. a. 4

Uus maja müüa
teatuſt ſaab S. Tartu m. nr. 46, krt. 7 peremehelt.

Soowitakſe maja oſta
ilma wahelika plejateta, wäljamaks 15.000 rbl. Adr. ſlt. J. M. all.

Elukoha muutmiſe pärast on ära anda
pagari-äri
ühes kõige ſiſſeſeadega, häſti käidawas kohas Narwas. Kaupa tehtakſe kuni 28. weebruarini ſ. a. Adr. Почтамтск. ул. № 43—25.

Uus kahekordne maja
ja 840 □ ſülda krunti, hea allikaweſi odawalt müüa, Tallinna ligidal mitme raudteeharu juures. Teatuſt Salongi u. nr. 3, krt. 6.

Suurem TALUKOHT
müüa Rakwere linna ligidal 20.000 rubl. eeſt. Adreſs: г. Везенбергъ, Pri mani wahetalituſe-kontor.

Eraldi-ſeiſew maja
Kadriorus müüa. Küſida k. 6—7 õht. Narwa m. nr. 10-a, k. 11.

Wäike maja
on müüa heade tingimiſtega; küſida Liiwamäe uul. nr. 8, krt. 7.

Müüa:
Wahaſtu mõiſa Piri talu 67 deſſatini ſuur, ſelleſt 10 deſſat. põldu ja 5—6 männametſa. Teateid annab Ojaſo mõiſa walitſus, Koſe poſtkontori kaudu. (Старо-Гармъ).

Maatükk metſaga
müüa 1500 □ ſülda; kirj. pakk. ſlt. „H. B. 7" all ära anda.

Klawer
on wälja üürida Alemanni uul. nr. 49, k. 1, tulla k. 3—7.

Wäga hea kõlaga
klawer (Flügel)
müüa Beckeri wabr. oma, Luiſentali uul. nr. 5, k. 16.

Heas korras
tahwelklawer
on müüa S. Ameerika uul. nr. 23, k. 4, õhtul kella 7—9.

Odawaſte müüa
grammofon, ſaali- ja buduarmööbel, lapp, diiwan, lauad, toolid, poſtmaſin, ja muud Falkspargi uul. 4, k. 2.

Uus riidekapp
on müüa Jakobi uul. nr. 5-a, k. 8.

Müüa
ſaalimööbel, hind 250 rbl., ja ſöögitoa lamp, hind 40 rbl. Kooli uul. (Nikolai gümnaſ. taga) nr. 3, k. 2, kella 4—6 tulla.

Müüa
peſu- ja pudu-poe patent, lett, riiulid, kaſt, ſilt ja peſu Liiwalaia u. 59.

Häid kuiwi kaſepuid
on müüa Sadama wakſalis; tellida Kopli uul. nr. 24, k. 1.

Oſtetakſe
punaſt, ja pähkli-puud ſuurel ja wäikſel arwul A. Tatarski u. k. 12.

Kaeru ja otre
ſoowitakſe oſta kuulmata kõrge hinna eeſt Wene turu heina- ja kaera kauplus.

Puud müüa.
Pärnu kreiſis Laikſaare metſajaoskonnas 400 kub.-ſül. ſega-arſinapuid müüa. Enam kui pool koguſt on metſas kanalite ääres 15—20 werſta Sigaſte jaamaſt. Ülejäänud oſa on mererannas 30 werſta Pärnuſt. Lähemat teat. ſaab: 2 отрядъ тральщиковъ Тральщикъ № 14. A. Lepp.

Juhtumiſi odawaſte müüa
hea wäike tiiwklawer (Schröder), kõike ſorti mööblid ja muuſikariiſtu ka duur ketiga, ſirmuſeid, [illegible] ja jalgratas, binoklid, kiikrid, palituid, kaſukaid, ſaapaid, fotogr. aparaad d, kirjutuſe ja õmblusmaſinaid, ſeinakellaſid, lampiid, pakkimiſe paberit, tertimiſe maſin ja palju muud. Pikal uul. nr. 47 mööblikauplus.

Müüa
plüüſch-mööbel Gonſiori uul. 29, k. 5 hoowi peal majas.

Müüa
wähepruugitud puuwoodi Laial uul. nr. 10, k. 3.

Müüa
kohe äraſõitmiſe pärast meeſter. walt wähekantud hea palitu, odawalt Liiwalaia u. l. nr. 36, k. 17.

Kewadepalitu
odawaſte müüa Kooli uul. nr. 2; küſida kojamehelt.

Mererohtu
müüa 20 rbl. p. Toom-Kuninga uul. nr. 26, k. 7.

Müüakſe odawaſte.
Wene keele raamatud. Энцикл. Гранатъ и Ко. Платенъ — Новый Способъ леченія, Гюри — Минеральное царство, Собранія сочин.: Короленко, Куприна и др. Waſe uul. nr. 5, k. 6. 21

Palun
ſeda naiswoorimeeſt, kes 20. weebr. mind W. Tartu maanteelt Mardi uulitſani ſõidutas, ſaani unuſtatud kaloſſi nr. 13, ära tuua Müüriwahe uul. nr. 20-a, kingſepa juurde.

Rahakott rahaga leitud,
kätte wõib ſaada Päewalehe kontoriſt.

Raha leitud
pühap. Gonſiori uul. Küſida Riimi kaup. Wiru uul. nr. 6.

Leitud
hõbe käekott rahaga. Kätte wõib ſaada Tallinna ringkonnakohtu uſſehoidjalt.

Taskukell leitud.
Küſida Ahju uul. nr. 23, krt. 3, kella 10—11 ja 6—7.

Rahakott
rahaga ära kaotatud Päewalehe kontori eeſt kuni Kloostri uul., 2 wõtit, raſſi kwiitung ja uuri paranduſe ſedel ka ſees. Auſat leidjat palun aſju Kloostri uul. nr. 14, k. 2, ära tuua, raha wõib leidja omale pidada.

Kaotatud
20. weebr. rahakott rahaga waeſe inimeſe wiimane warandus, petr. tſhekk ja piirituſe-raamat Jukmentſchuki nime peale. Palut. waewat. eeſt ära tuua Pühawaimu uul. 11.

KADUNUD
20. weebr. õhtul rahakott umb. 17 r., ſees ka kuldſõrmus roheliſe kiwiga, Pühawaimu kiriku juureſt Pikale u. l. nr. 67 minnes. Palutakſe waewataſu eeſt ära tuua Pikale uul. 67, Hoerſchelmann.

Kaotatud
21. ſkp. lahtine raha 100 rbla turul kalareas; auſat leidjat palut. ilma emata waeſe ſõjamehe lapſe õnneks hea taſu eeſt ära tuua S. Tartu m. nr. 30, k. 7, peale lõunat.

Kadunud
pühapäewal 19. weebr. S. Tartu m Kalewi liuwäljale minnes, naiſter. hõbeuur käewõruga. Palutakſe waewataſu eeſt ära tuua Klaaſſingiu. 3, k. 4.

Kadunud
naiſter. ſhawroſaabas W. Tartu m. ja [illegible] uul. minnes. Palut. tuua Maakri uul. nr. 34, krt. 8.

Kadunud
teiſipäewal 21-ſel ſ. k. p. pakk ſurnualinkori Wene turult läbi Maakri uul. ſõites, palutakſe waewataſu eeſt ära tuua: Heeringa uul. nr. 6-a. J. Kurriſt.

700 rbl. wäärt
Punane raudjas täkk hobune, pahem tagumine jalg walge, 5 aaſtat, 2 arſ. 3½ w. kõrge, lakk paremal pool, on ära
waraſtatud
17-mal weebruaril Wohnjaſt, Rakwere kreiſis. Kes teatab, makſan 100 rbl. waewataſu. Adreſs: им. Фональ, Катериненъ, Эстл., 2 Александръ Анни.

Wõtame
Wändras ja ümbruſes
talituſe poolt määratud hindadega „Päewalehe" ja „Aja" peale tellimiſi wastu.
Wändra kaubatarwitaj.-ühiſus.

ELWINE RANK, sünd. Oklon.

Sündinud 5. weebruaril 1834. a, Surnud 21. weebruaril 1917. a.
Joh. ilm 2, 10.

Matmine reedel 24. weebruaril kell 1 Jaani kirikus.

Sügawaste kurwastatud omakſed.

Muuſika iga päew kella 7—11 õhtul, pühapäewadel aga kella 4—6 p. ja 7—11 õhtul.

Malemäng! Soojad ſuupisted!

W. M. Grigorjewi kohwimaja ja konditri-äri

Wiru uul. nr. 13. Kõnetraat 857. 3nre

Sellega antakſe tſikutele, kes wäljaheiteid wälja weawad,

teada, et linnawolikogu ſunduslikes määruſes 30. detſembriſt 1916. a. wäljaheidete aukude puhaſtamiſe ja wäljaheidete wäljaweo kohta tähendatud kontroll-tſhekkiſid linna tööhoowi peal olewas majas äripäewadel kella 10—1 päewal wälja antakſe.

Linna terwishoiu komiſjon.

---

1. märtſil 1917 a. on Petrogradis, riigipangas

Suur rahaline looſimine

(II ſiſem. wõidul. pil.).

Wõidud: 200.000 rbl., 75.000 rbl., 40.000 rbl., 25.000 rbl., 3 à 10.000 rbl., 5 à 8.000 rbl., 8 à 5.000 rbl., 20 à 1.000 rbl, 260 à 500 rbl. Kes, kuni 28 weebr. 2 rbl. 25 k. ſiſſe ſaadab ſelle tellim. täidetakſe kohe (tin. kirjas). Raha ärgu keegi kirja ſees ſaatku, waid kaardi läbi, ſeſt waſtaſel korral konfiſkerib poſt ¼ osa ära. Markiſid wõib küll kirjas ſaata (ſoowit. 10 ja 20-kop.) Wõidu nr. ilmuwad igas ajalehes ja ka tabel ſaadetakſe peale looſ. hinnata kätte. Kellel wõimalik, telligu aegſaſte ära. Adreſs: Довѣр. банк. дома М. И. Яама, Валкъ, Лифл. Романовская ул. 36.

Pikaldaſe ja raske haiguſe järele lahkus Kõigewägewama tahtmiſel 17. weebruaril ſ. a. kell 11 õhtul minu unuſtamata ja armas mees ja meie kallis isa

Mart Pääſuke.

Sünd. 5. juunil 1866. Surn. 17. weebruaril 1917.

Matmine 26. ſkp. kell ½12 Jaani kirikus.

Sügawaste kurwastatud ſugulaſed.

APOLLO
Narwa m. 13. Telef. 127.

Täna wiimane päew! Suur edu! Rutake waatama! Suurepäraline hooaja tõmbetükk! Täieline kunſtiwäärtuſl, kujutus ſuureſt tõmuliſeſt M. P. Artſõbaſchewi romaniſt

„Wiimaſe piiri juures“

8 ſuures jaos. Piltt waadatakſe ſuure huwituſega. Iga etenduſe hakatus kell 4, 6, 8 ja 10 õhtul. — Laſtele piletid ei müüda. Teade: Lähematel päewadel Inſtitudi kaswandik — Franzeska Bertini.

TEATER The-Royal-Vio
Wiru uul. nr. 10.

2 wiimaſt päewa. 23. ja 24. ſ. k. p. 2 wiimaſt päewa.

APASCHIDE KUNINGAS SALAMOR Suurepäraline kriminal-draama.

„SUUR TEOTUS“ 5 jaos ja teiſed pildid.

Teade. 25 Musta Kamorra ſeltskond. Suurepäraline kriminal-tõmbetükk 2 ſeerias. Rekord trikkideſt, tehnikaſt, ülesſeadeſt, päewapiltliſteſt üleswõteteſt on ſelles tähelepanemiſſewäärilises pildis. Waadake kuulutuſe lehtedeſt järele!

Jumala wägewa tahtmiſe järele lahkus ſiit ilmaſt 18. weebruaril 1917. a. lühikeſe ja raske haiguſe järele meie wäikene

Eduard.

Matmine 26. weebruaril Raplas.

Leinaſad wanemad P. E. ja E. Karjatſe.

„Estonia“ teater.

Neljapäewal, 23. weebr. 1917

Krahw Luxemburg.

Operett 3 waatuſes.
Fr. Lehart muuſika.

Hakatus kell ½9 õhtul.

E. M. S. „Pandorin“.

Pühapäewal, 26. weebr. ſ. a.

Eſt-õhtu:

Kuidas meest saab.

Luſtmäng 3 waatuſes. • Rida Johnſon Young. Tõlkinud L. Simm.

Näitejuht: E. Türk.

Algus kell ½9 õhtul.

Pileti hinnad: 1.50 kop. — 50 kop. Kasſa on awatud etenduſe päewal kella 12—3 ja õhtul kella 6 peale.

W. S. „Sport“

„Pandorini“ ſeltſi ruumides (W. Tartu maant. nr. 25).

Laupäewal, 25. weebruaril 1917

pidu-õhtu

„Pandorini“ näitlejate tegewuſel.

Eeskawa:

1. Muuſika.
2. „Wanad ja noored“. Nali 1 waat. P. Jakobſon.
3. „Esimeſes klasſis“, nali 1 waat. L. Thoma.
4. Tants.

Algus kell ½9 õhtul, lõpp kell 2 öösel.

Pileti hinnad: meester. 1.50 kop., naister. 1 rbl.

Eesti Rahwa Museumi kõnekoosolek.

Tallinna linna realkooli ſaalis 5. märtſil, kell ½4 p. l.

Õp. hr. R. Hurt awab koosolekü.

Kõned:

1. Hr. E. Eiſenſchmidt: E. R. M. tegewus ja ülesanded.
2. Hr. Kr. Raud: Ingliſe modern kunſt-käſitöö.
3. Hr. W. Päts: Kunſt ja muiſtne Eesti käſitöö.

Koosolekuſt wõiwad kõik makſuta osa wõtta ja ſeal wõetakſe ka uusi liikmeid waſtu. 2?

Teater „Grand Marina,“

23., 24. ja 25. weebr. 1917. a.

Näitelawal:

„Keemiline poeg“.

Operett 1 waat., A. A. Droſhdinini teos, N. A. Tonni muuſika. Diwertismen t: Tantſude-ſalongi-duett, hr.-d Walcci ja Renè. Publikumi pailaps, autor-kupletiſt Peeter Selinski. 8 naistantſija balett hra Sokolo oi juhatuſel. Tantſud „Cracowiac“ ja „Maſurka“.

Näitelinal:

„Igatsewad hinged“.

Draama 3 osas, kõige paremate Italia kunſtnikkude osawõttel. — Hanſhonkowi kroonika.

Dr. med. P. A. Semljanitsky.

Siſemiſed haiguſed (ericla kerjus, ſildame- ja kõhu-h.). Waſtuwõtmine 3—5 p. l. ja pühapäewadel 12—1½ l. Uſſika uul. 8, kroonulei. 3—44.

Silmahaigeid

wõtab waſtu kella 4—6.

Dr. Oſtrowski,

Laial uul. 39, kr. 1. 2nl

Ämmaemand L. Bernhardt

Annan naiſterahwaſtele nõu ja abi. Wäikſel Pärnu m. 21, k. 5. r

---

S. Blumſon, ämmaproua ja masſerija. Teen tohtri gümnaſtikat Rootſi methode järele. I järgu dipl. ühe mitme aaſta praktika Tartu ülikooli naiste ja chirurgia jaosk. wõtan ſiin mitmeſuguſeid haigeid waſtu ja annan head nõu naiſterahwatele, kellel walged on. Wene uul. 12, k. 9 III korral poſti waſtas. Kõnet. 10—12 ja 4—6. 3?

Palwekirjasid

walmiſtatakſe kirjutuſemaſinal igasſe kohtusſe ja muu ameti-aſutuſes e asjatundlikult; ka abielu lahutamiſe, pärandu e. ſüüteo ja kindluſetöö asjus H. J. Kühle kontoris. Wiru uul. 14, krt. 1. Telefon 8?27.

Palwekirjaſid 3

kirjutan igasſe kohtu- ja ametiaſutuſesſe ka abielulahutuſe, päranduſe, kindluſetööde j. n. e. asjades. W. Tartu m. 22. F. Weltmann.

---

4 **Palwekirjaſid**

kirjut. komandandile, igasſe kohtusſe, ka päranduſe, abielulah., nekruti ja kindluſetöö asjus. S. Rooſikrantſi uul. 1. N. Ilwes.

Petrogradi konſerwatoriumi lõpetanud waba-kunſtnik annab

muusika-tundisid

(klawer) kl. 1½—5 p. ja 7½—10 õht. Pikal uul. 58, krt. 4. Orlof.

Wilunud kooliõpetaja annab

tundisid

ja walmiſtab ruttu II. järgu wabatahtl. ekſamile. Rääkida iga päew kella 11—1 p. ja 6—7 õht. Suurel Rooſikrantſi u. 10, kurſuste bürovs.

Kes wõib Wene keele

ja matematika tundiſid anda peale kella ½8 õhtul? Soowitaw kooliõpetaja. Ting. palun ſ. l. t. ſõna „kooliõpetaja“ all ära anda.

Wenelane

annab Wene kõnekeele tundiſid A. Tatarski uul. 4, krt. 24.

Lipnik kooli

ekſamile ettewalmiſtamiſeks ſoowitakſe tunniandjat. Üles anda ſ. l. t. „A.“ all.

Ülõpilane annab tundisid

ja walmiſtab ek amitele. Rääkida kl. 3—5 p. Wittenhofi uul. 3, k. 3.

Annan

näputöö-tundiſid

odawalt ja hoolſaſti, et kõik tööd läbi mi?na; annan ka materjali, Nõmmel Aia uul. nr. 7.

Õpetan

lühikeſe ajaga, iga päew kaks tundi, lõigete jooniſtamiſe ja juurdelõikuſe põhjalikult ſelgeks, mantlid, koſtümid, kleidid ja peju iga ſeltſi. Õpetus täieline, aruſa daw. Maks 10 rbl. Märkimiſt ja broderimiſt õpetan alſuta. Wäljaõppinutele annan notariuſe poolt kinnitat. tunniſtuſe. Diplom. õmblejanna Kuudewiſita W. Tartu m. 24, krt. 3.

Kassaneiut

on kohe tarwis. Soowit. oleks Wene turu läheduſes, Teat. Wene turul heina- ja kaera-kaupl. ehk õhtul Maakri uul. 29, krt. 1.

Iseseiswat töölist,

õmblejat ja õpilaſt on tarwis Wana Kalamaja uul. 25, krt. 4.

Naiskokk

ſoowib kohta, mõis ab häſti keeta, wõib ka iſeſeiswalt perenaine olla Alemanni uul. nr. 5, krt. 1.

Tüdrukut

maale linna ligidale wäikſe koha peale tarwis. Teatuſt ſaab laupäewal W. Arehna uul. 1.

Tüdrukut

tarwis maale talukoha peale. Kaubelda Põlgu uul. nr. 2, krt. 6, õhtul kella 5—8.

Tüdrukut

tarwis linna ligidale maale. Kaubelda 24. weebr. kella 12—2, Wiljandi uul. nr. 16, po s.

Tüdrukut

tarwis maale, kes talutööd tunneb, palk on hea. Kaupmehe uul. nr. 5, Kleinbergi korter.

Tüdrukut

maale tarwis, Luiſentali uul. nr. 6, krt. 7, tulla kella 5—7.

Maa-tüdruk

ſoowib kohta maale. Tornimäe uul. 5, k. 5, kaubelda kella 5—7.

Teenijat

tarwis, kes ka keeta oskab. Tunniſtus endiſeſt kohaſt tarwilik. Ahju uul. 26, krt. 4. Tulla kl. 3—5 p. l.

Tarwis maale kahe ülſiku herra juurde noort

teenijat

kes kõiki perenaiſe kohuſeid täidab. Soowitaw lühike elulugu ja päewapilt. Kirjalikult: Шварценъ, Эстл., почт. ящ. № 6 ja почт. ящ. № 20.

Wene keelt rääkijat

teenijat

tarwis, kes ka kaupluſes wõib olla. Kopli uul. nr. 2, puuwilja-kaupluſes.

Tarwis maale

teenijat,

tulla Liiwalaia uul. nr. 22, krt. 17, kell 7 õhtul.

Teenijat

tarwis, kes Wene ehk Läti keelt räägib, S. Tartu m. 18, krt. 1.

Ärasõiduks Pa de tarwis

lapſehoidjat,

kes Wene keelt kõneleb, ja köögitüdrukut, kes keeta oskab. Teatuſt W. Arehna uul. 18, krt. 3.

Talitajat

tarwis kella 2—7, Ilma ſoowituſteta mitte tulla. Ilmuda kl. 5—6 Tõnismäele nr. 1, krt. 4.

Talitajat tarwis

Wiru uul. nr. 7 kliinikü.

Pasſijanaiſt

on tarwis, kes ka peſu peſta oskab, tulla Liiwamäe uul. 18, krt. 7.

Wanaldast naiste ahwast

kes lapſi armaſtab, tarwis Harju uul. nr. 3?, krt. 8.

Wanainimeſt

on tarwis laste juurde Toom-Kuninga uul. 28, krt. 17.

Naistöölised

leiawad head teeniſtuſt Baltika telliskiwi-wab ikus. Kaupa tehtakſe wabriku kontoris Baltiski m. 48.

Noor neiu

ſoowib kohta laste juurde ehk ükſiteenijaks wäikſesſe perekonda, räägib Wene keelt, wõib ka ära reiſida. Adreſs: S. Amerika uul. 30, k. 6.

13—14-aast. wirk

tütarlaps,

kellel oma öömaja on, wõib teeniſtuſt ſaada laste juurde Weerenni uul. 5, krt. 3. Soowitaw, et Wene keelt oskab.

Wirka 14—15-aast.

tütarlast

õpilaſeks, kohalikkude keeltega, auſaſt perekonnaſt, tarwis Kullaſepa uul. 10, tubakakaupluſes.

16-a. tütarlaps

ſoowib kohta laste juurde ehk kergema tubaſe töö peale. Wladimiri uul. nr. 19, krt. 6.

Tütarlaſt

on tarwis 2 lapſe juurde Kadriorus, Liiwa uul. nr. 29, krt. 2.

14—15-a. tütarlast,

kes natuke õmmelda mõistab, on tarwis Liiwalaia uul. 23, krt. 8.

Wäljaſt käiwat

15—16-aast. tütarlaſt tarwis

hambakliiniku Wiru uul. nr. 7.

Mööbli-tislerit

tarwis Nataſchetou uul. 6, Muddiſt.

Hinnata soowitab

kõikſugu ametnikka:

agronomiſid, raamatupidajaid, kontoriſtiſid, maſiniſtiſid, ſeppaſid, bonneſid jne.

Lähem. tingimiſed ſaata:

„BALTIKA“

ehituseinsh., kohak. ja wahetal. kontor.

Jurjewis, Küüni uul. nr. 2.

Kontroll-assistent,

ſoowitaw poiſsmees, kes ka Eesti keelt oskab ja kirikumõiſa walitſeja wõib olla, wõib ennaſt teatada: Мат ѣевское, пастору Викману.

Walitsejat,

kes metſaasjanduſt tunneb, ja wanemat metſawahti on tarwis.

Pakk. slt. „U.K.“ all.

Walitseja

(kroonuteeniſtuſeſt täieste waba) otſib kohta kohe ehk 23. apr., tunneb mõiſapidamiſt häſti, head ſoowituſed ette näidata. Kirjal teat. ſlt. „E. E.“ all. 2

Ufa kubermangu on kohe tarwis

õllemeiſtrit

palk 120 rbl. kuus ja ülespidamine. Koha ſoowijad teat. oma adr.: Архит. П. Д. Кукъ г. Ревель почт. ящ. 160.

Masinisti,

kes aurupritſi peal töötada wõib, on kohe tarwis Böckeri laewatehaſes Sealſamas tarwis ka tuletõrjujaid. Küſida tuletõrjujate ülema käeſt Böckeri tehaſes.

Äddila mõiſa on Jüripäewaks tarwis

seppa ja puuseppa.

Kaupa teeb mõiſawalitſus p. Гаргѣль. 3u

---

3. aprillil 1917 a. tarwis

tublit ſeppa, tublit tallmeiſtrit-kutſarit

naiſemehi, Kuldna mõiſa Keila kau u, palk ja korter ead. Kaupa tehtakſe Kuldna mõiſas, Keila kaudu.

Seppa-ſepapoisſi

ja lukuſepapoisſi waja S. Karja uul. nr. 21.

Seppa-ſepapoisſi

wankri töö peale waja S. Pärnu m. nr. 36.

Tarwis wanemat

lukusepa-õpipoissi

Riiſenkampfi uul. nr. 56 Kaplur.

Tarwitakſe ſuuremasſe willatööſtuſesſe

tublit ketrajat,

kes ſelfaktori peal töötanud on, ja

traasijat,

kes ketra ale ette traaſida oskab. Üles anda Nikolai Erna raam.-kpl. гор. Везенбергъ.

Tarwis tuge ate kä e a

masſerijat.

Teat. ſlt. „Masſerija“ all.

Linna Tarbeainete Büroo

müüb tünni-wiiſi häid

6?

Islandi heeringaid 125 r. tünn.

ja wäheſoolatud

Astrahani sudakuid 16—18 rbl. puud.

№ 251. Tarbeainete Büroo Juhataja (allkiri).

Häid Schoti heeringaid

Matties ja Mediumfull ſoowitab odawa hinnaga tündriwiiſi

J. E. Kuhlmanni kontor

4? Kotſebue uul. 13.

Sawi-, turba- ja paekiwimurd

Tallinna ligidal müüdakſe ehk antakſe ekſpluaterimiſeks wäga kergetel tingimiſtel. W. Karja uul. nr. 1, k. 2.

J. Pärtſeli kontoris, tel. 14—16.

Häid puhtaid Põhja-Wenemaa ristikheina (härjapea)

seemneid

on ſaada

Gustaw Johannsoni

kaupluſes Wägewa raudteejaama lähedal.

Põllutöömehi ja teiſi teenijaid

tarwitatakſe Jüripäewaſt ehk enne Sala mõiſa; Narwa ligidale, Põllutöömeestele palk aastas 300 rubla raha, moon, luba lehma ja lambaid pidada. Naistele, kes mõiſa lehmi lüpſawad, 12 rubla kuus.

НУЖНЫ АГЕНТЫ.
Вознагражденіе %%. Предл. въ к. с. г. подъ „аг. 4“.

Willaweskisse

on töötegijat tarwis, kes traaſida ja kedrata mõistab, hea oleks, kui ka jahuweskid tunneb. Kaupa wõib kohe teha Stiini uul. nr. 12 k. 2. J. Murc.

Oſawat

ſadulſeppa

hobuſe-riiſtade parandustööde peale tarwitab kohe Pahkla-Angerja mõiſawalitſus, чр. Кашмакойлъ. 2

Leiwategijat

tarwis Narwa m. nr. 4, hoowis.

Leiwategijat

tarwis Raiſenkampfi uul. nr. 29.

Aednikud, kubjad, tallmeiſtrid, karja ed.

Teatuſt ſaab ilma makſuta tehamu ekſemiſe kon or. Pikkjalg nr. 2.

Undla mõisa,

Kadrina kihelkonnas,

on

7

aednikku

tarwis. Mõiſas triiphooneid ei ole.

Mõiſawalitſus.

Tarwitatakſe kohe

naisemeest aednikku

Albu mõiſa; palk a tingimiſed head. Kaupa teeb mõiſawalitſus им. Альпъ почт. отд. Матвѣевское. u

---

Wanemat

aednikku

tarwis Mõigu ſurnuaiale. Kaubelda ſealſamas. 2ua

Orru mõiſa, Koſe kihelkonnas, tarwitakſe nüüd ehk Jüripäewaks kroonuteeniſtuſeſt waba

tallmeistert,

kes ka ſadulſepa tööd tunneb, ja

aasta-ſulaſeid,

ajakohaſe palga eeſt. Kaupa teeb mõiſawalitſus. 1e

3re **Tallipoissa**

tarwis ja wäljaka dwaid poisſa, hoburaudtee peale, Inſtitudi uul. 7.

Kutſarit

tarwitatakſe maale. Kaubelda 27. weebr. — 7. märtſini Narwa m. nr. 12, k. 4. 21

Hobusemehi

on tarwis Heeringa uul. nr. 6-a k. 1.

Hobusemehi

tarwis S. Arehna uul. nr. 15, k. 2.

Hobusemeest

tarwis S. Epinatiewi uul. nr. 10.

Hobusemehi

on tarwis, palk 3 rbl. 50 kop. Baltiski m. nr. 26.

Hobusemeest

waja, Toompea-Waestekooli uul. nr. 5, krt. 2.

Tööwoorimehe sulast

on tarwis liiwa ja kruuſa weo peale Silwerſi uul. nr. 4, krt. 2

Wahti tarwis,

ſoowitaw naiſemees, kautſjoniga, Inſtitudi uul. nr. 7. 3re

Kojamehe kohta

wõib wanaldane abielupaar, ehk kõjamehe naine ſaada Gonſiori uul. nr. 8 krt. 9.

Lasteta kojameest

tarwis Narwa m. nr. 18.

Tuhala mõiſa tarwitakſe wilunud

karjast

ja aasta-ſulaſeid ajakohaſe palga eeſt. Kaupa teeb mõiſawalitſus. 1e

---

Jahuweskit

(Transportabel) ſoowitakſe oſta. Kirj. pakk. ühes kindla hinnaga W. Schneider ja Ko. ärile, Tallinnas Uue turu puiestee ääres, nr. 21, ſiſſe ſaata.

Kellel on

purjelaew müüa

80—100 r. tonni, wanus ja hind teat. kirj. Tallinna Kalaranda Lakſi poodi Julius Lam ot. 2a

---

Ostan pandimaja piletid,

pianinoſid, igaſorti mööblid ja muuſikariiſtu, jalgrattaid, kirjutuſe- ja õmblusmaſinaid, kallidkiwa, kuld- ja hõbe asju, riideid, tööriiſtu ja materjali Pikal uul. 47 mööblikaupl.

Ostan

kõikſugu pruugitud käſi- ja jalaõmblusmaſinaid; adr. pal. kohe üles anda ſlt. "nr. 105" all.

Tühje Eau-de-Cologne pudelid ostab

Eeſtimaa rohu- ja aptegikaubanduſe ühiſus Harju uul. nr. 41.

Kellel on

müüa korralik jahipüſs kahe rauaga 12—16 ehk 20 kal. teat. ühes hinnaga Rakweres Priimani wahetalituſe-k ntor.

„Meie Mats“ 132. n. on ilmunud

Hind 15 kop. Algas uus, wäga tena ja ajakohane jutt „Muſt teemant“, Teaduſe' kirjaſtus, Tallinnas.

Partisid müüa

eluſalt S. Tartu m. nr. 42, k. 9.

Suur hoowikoer

on müüa Weerenni uul. nr. 72, üle raudtee.

Müüa

noor toakoer Baltiski m. nr. 9, k. 13.

---

2 head noort hobust

müüa Dreewingi uul. nr. 23, k. 23.

Hea sugumära

on müüa 10 a. 2 arſ. 1 werſ. kõrge; lonkab, hind 400 rbl. S. Tartu m. nr. 56, k. 2.

Wäike wana terwe

hobune müüa

Wana Kalamaja uul. nr. 7, k. 6.

Hea piima-tõld

on müüa W. Amerika uul. nr 50.

Müüa

3 wäga tugewat nikkel-iluſtuſtega woodit ja jahipüsſi raud, kal. 16, Kentmanni uul. nr. 16, k 13.

OSTAN

kõikſugu majakraami, köögiriiſtu, pandimaja piletid igal ajal; palun te t. ſuuſõnal ehk kirj. wanakraami kauplus S. Pärnu m. nr. 10.

Ostan

kõikſugu pruugitud käſi- ja jalaõmblusmaſinaid; adr. pal. kohe üles anda Toom-Waestekooli uul. nr. 19, k. 7.

Soowin osta

nafta-mootorit poekauba weo jaoks 8—12 h. jõuliſt; teat. kirj. kauba tingimiſed ja wanus; adreſs Wõrgu uul. nr 23, k. 2 J. Roſe felt.

Soowin osta

riki-ahju, aiapritſimiſe ka nu, kanana traatwõrku, naiſter. jalgratta, poiſikeſe jalgrattaſt, telliskiwi, palkiid, laudu; teatada ſlt. „W“. all.

„Oma“

ſaanud head

Soome pesuseepi „Tapio“,

à 56 kop. nael. 3

UUESTE AWATUD

ſöögimaja Nunne ja W. Klooſtri uul. nurgal ſoowitab kõikſugu häid ja maitſewaid toituſid; teenimine korralik. Kõige auſtuſega
? A. Jakobſon.

Rakwere linnas,

Wõſul, Kaſperwiikis, ümbruſes maal wõtab waſtu kinnitamiſeks: hooneid, poekaupaſid, majakraami j. m. Wene Lloidi tulekinnituſe ſeltſi agent kaupm. Ed. Langſepp, Wõſul, почт. о. Везо, tema abi A. Langſepp Rakweres Pikal uul. 54.

Т-ВО „ДЕРЕВНЯ“ Petrogradis

oſtab ja wõtab komiſjoni peale müügile kõikſuguſeid piimaſaaduſi wõid, juuſtu, preſſitud koort ja tworokki. Pakk. ſaata Eeſti, Wene keeles. Петроградъ Большой просп. 69-б. Петр. ст. Т-во „Деревня“

Kuulutus.

Koonga wallawalitſus

Pärnumaal annab ſeeläbi teada, et 1917. aaſta wallamaks on:

Koonga-Wõrringi kogukondades

õigeuſulistel 4 rbl. 20 kop.
luteriuſulistel 4 „ 70 „

Kalli-Ahaste-Kõima kogukondades:

õigeuſulistel 4 rbl.
luteriuſulistel 4 rbl. 50 kop.

Maks palutakſe 1. märtſiks ſ. a. ära õiendada, päraſt ſeda algab ſunduslik ſiſſenõud mine.

Paſſi wahetuſel on waja wana pass ja 10-kop. poſtmark walda ſaata.

Koonga wallawalitſus.

Aaspere wallamaks 1917. a. on:

I kl. 14—17 a. 3 rbl.
II „ 18—60 „ 6 „

Palun ära ſaata Каттентакскому волост. правленію почт. отд. Катериненъ.

3re № 116. Talitaja Aug.

ODAWASTE õmblen kleitisid

Toom-Kuninga uul. 4, k. 6, hoowis.

Parandan kalossa

korralikult, odawalt ja waſtutuſega. S. Tartu m. nr. 42.

Sõjameestele saatmiseks

ſoldati-biskwiti, parankaſid, konſerwiſid, jne. ſoowitab: Puuwi ja-kauplus S. Tartu m. 7. 2a

---

Müüa alandatud hindadega

telliskiwi, paekiwi, puu- ja muud ehituſe materjali. Järel küſida inſener A. M. Konſtantinowi kontoriſt, Koplis, Böckeri ja Ko. tehaſe koloniis k. 9—5 päewal; telefon 7—50.

Weskikiwide

walamiſe materjali on müüa. Lähemaid teat. annab Jamburi aurujahuweski Pachel ja Ko. Jamburis.

Wiljakohwi

ja peenikeſt walget ſoola on odawalt müüa Narwa m. nr. 4 leiw poes. ek

---

Lokomobilisid

12—16 h. jõu a, turba maſinatega, heas ſeiſukorras, ſoowitakſe wiibimata oſta. Петроградъ, Тучкова Набережная, 4, кварт. 7, инженеру Павловскому. Sealſamas tarwis töölisi ja tehnikuid turba muretſemiſeks.

Kes wõib 10,000 kub.-sülda

kasepuid

Soomemaalt muretſeda?

Pakk. palun ſlt. „T. K.“ all ära a

G. Luiga trükk, Tallinnas